

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

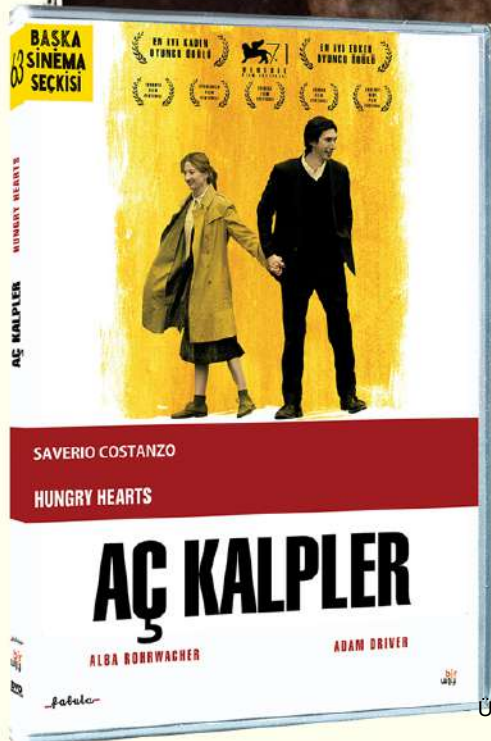
Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>



ARKA PENCERE'NİN
6 YILLIK İNADI

"OLAĞANÜSTÜ! HITCHCOCK VE POLANSKI ÇİZGİSİNDE"
INDIEWIRE



AÇ KALPLER

HUNGRY HEARTS

Şimdi DVD'de

fabula

bir

BU MEMLEKETTE 6 YILDA 314 SAYI

YAZ DEMEDİK, KIŞ DEMEDİK... BUNU SÖYLEMEK KOLAY DA, KATLIAM DA DEMEDİK FELAKET DE... HASTALIK DA DEMEDİK ÖLÜM DE... KANIMIZIN KAYNADIĞI GEZİ PARKI DİRENİŞİ GÜNLERİNDE DE, UMUDUMUZUN DİP YAPTIĞI KIYIMLARDA DA BİR ŞEKİLDE MOTİVE OLDUK... BİR ŞEY yapmanın, çabalamanın anlamsızlaştığı dönemleri de es geçemedik, ki bu dönemler süreklilik arz ediyor artık! Anlayacağınız, bu memlekette altı yılda 314 haftayı aralıksız tamamlarken yorulduk, yıprandık. Yanlış anlamayın, yorulup yıprandık ama pes etmeyi bir an bile düşünmedik, düşünmüyoruz da.

30 Ekim 2009'da, yani bundan tam altı yıl önce yola çıktığımızda, böylesi uzun soluklu bir yayın hayatımız olacağını öngörmüş müydük, emin değiliz. Belki aklımızdan geçmişti, ama geleceğin pek de öngörülemediği bir memlekette buna dair sözler vermenin anlamı yoktu. Başlangıçta bir söz vermedik ama geçen yıllar içinde bunu ciddi ciddi düşünmeye başladık. Basın-yayın organlarının iktidar baskısını yoğun bir biçimde hissettiği bu ülkede 'direnmek' gerekiyordu, maddi bir karşılığı olmasa da. Ne yalan söyleyelim, bu 'inat'ın karşılığında karnımız da doysaydı fena olmazdı! Ama bunu dert edecek zamanı çoktan aştık, çünkü memleket sadece bize değil, bir şeyler yapmaya çalışan bütün kesimlere böyle bir 'lüks' sunmuyor ne yazık ki. Muktedirin her cümlesini alkışlasaydık değişirdi belki kaderimiz, ama o da "Biz" olmazdık kuşkusuz!

Kader dedik, oradan devam edelim isterseniz... Kadere bakın ki, altıncı yaşımızı doldurduğumuz 314. sayıyı tam da 'kader seçimi'nde çıkardık. İki gün sonra ne olacağını bilmiyoruz, ama 'beyin ölümü' gerçekleşmiş bu ülkenin fişinin çekileceğini mi, yoksa 'inatla' yaşatılmaya çalışılacağını mı oylayacağız 1 Kasım'da. En azından biz öyle düşünüyoruz! Fiş çekildiği zaman, Arka Pencere'nin bir anlamı kalacak mı, emin değiliz. Sinema sevdamız, 'ölmüş' bir ülkede bizi ayakta tutabilecek mi, ondan da emin değiliz. Elimizden geleni yaparız belki, ama 314 haftalık 'inat'la tutunduğumuz gibi sarılamayabiliriz bu sayfalara.

Umutsuz olduğumuzu sanmayın; karamsarız ama umutsuz değiliz. Belki sonumuz, Yılmaz Güney'in "Umut"undaki Cabbar gibi olur, evde aç bıraktığı ailesini düşünerek define arayışında 'deliren' Cabbar gibi. Öyle olsa bile, o noktaya daha çok yolumuz var. 'Cumhuriyet'in doğru algılandığı, 'Demokrasi'nin içselleştirildiği bir geleceğe dair umudumuzun tümünden tükenmesinin yolu uzun. O noktaya doğru gidiyoruz, ama bu yolda 'güzel sürprizler' yaşanacağına da inanıyoruz. O sürprizler ki, bizi karanlıktan aydınlığa doğru çıkaracak, büyük bedeller ödememiz gerekse de...

Bu son seçim değil belki ama Türkiye'nin gidişatını netleştirecek 'seçimlerin seçimi'. Bir kere, iki kere, üç kere değil, günlerce düşünüp karar vermek lazım. Zaman akıp gidiyor, tükeniyor... Tükeniyoruz...

Haftaya "Umut"la buluşmak üzere...

Zor da olsa, 'şen ve esen' kalın!

GİZLİ TEŞKİLAT
(NORTH BY NORTHWEST, 1959)

YAYIN KURULU BİLGEHAN ARAS bilgehanaras76@gmail.com OKAN ARPAC oarpac@gmail.com BURAK GÖRAL burgoral@yahoo.com

MURAT ÖZER cinemozer@gmail.com BURÇİN S. YALÇIN burcyalc@hotmail.com **GÖRSEL YÖNETMEN** BİLGEHAN ARAS

LOGO TASARIM ERKUT TERLİKSİZ **HTML UYGULAMA** BAŞAR UĞUR **KATKIDA BULUNANLAR** ALİ ULVİ UYANIK, SUZAN DEMİR, ALİ ERCİVAN, ÇAĞDAŞ GÜNERBÜYÜK,

OLKAN ÖZYURT, TUNCA ARSLAN, ŞENAY AYDEMİR, KAAAN KARSAN, ENGİN ERTAN **REKLAM İLETİŞİM** EMEL GÖRAL emel.goral@hotmail.com

6 ÇOK BİLEN ADAM

Güneş Tepedeyken (Zvizdan); Nefesim Kesilene Kadar;
Çok Pişmiş (Burnt); Frankenstein; Mavi Gece;
Git Başımdan; Afacanlar Takımı: Büyük Yarış
(Der Kleine Rabe Socke: Das Große Rennen).

21 KAPRI YILDIZI

Arka Pencere yazarlarının film değerlendirme yıldızları...

22 TRENDEKİ YABANCI

Tunca Arslan, geçen hafta kaybettiğimiz büyük usta
Memduh Ün'ün futbol aşkını iki filmiyle anlatıyor.

24 AŞKTAN DA ÜSTÜN

Luc Besson, henüz balataları sıyırmamışken:
"Sevginin Gücü" (Léon)... Burak Göral imzasıyla.

26 ESRAR PERDESİ

Şenay Aydemir, Bozcaada Uluslararası Ekolojik
Belgesel Film Festivali izlenimlerini paylaşıyor.

28 TOPAZ

Alejandro Jodorowsky, "Dune"u uyarlamaya kalkınca:
"Jodorowsky's Dune"... Kaan Karsan imzasıyla.

30 RİNG

Engin Ertan, "Şehrin Azizleri" (The Boondock Saints)
ve Troy Duffy belgeseli "Overnight"ı eşleştiriyor.

32 AİLE OYUNU

San Andreas Fayı (San Andreas);
Aşk Tarifi (The Hundred-Foot Journey).

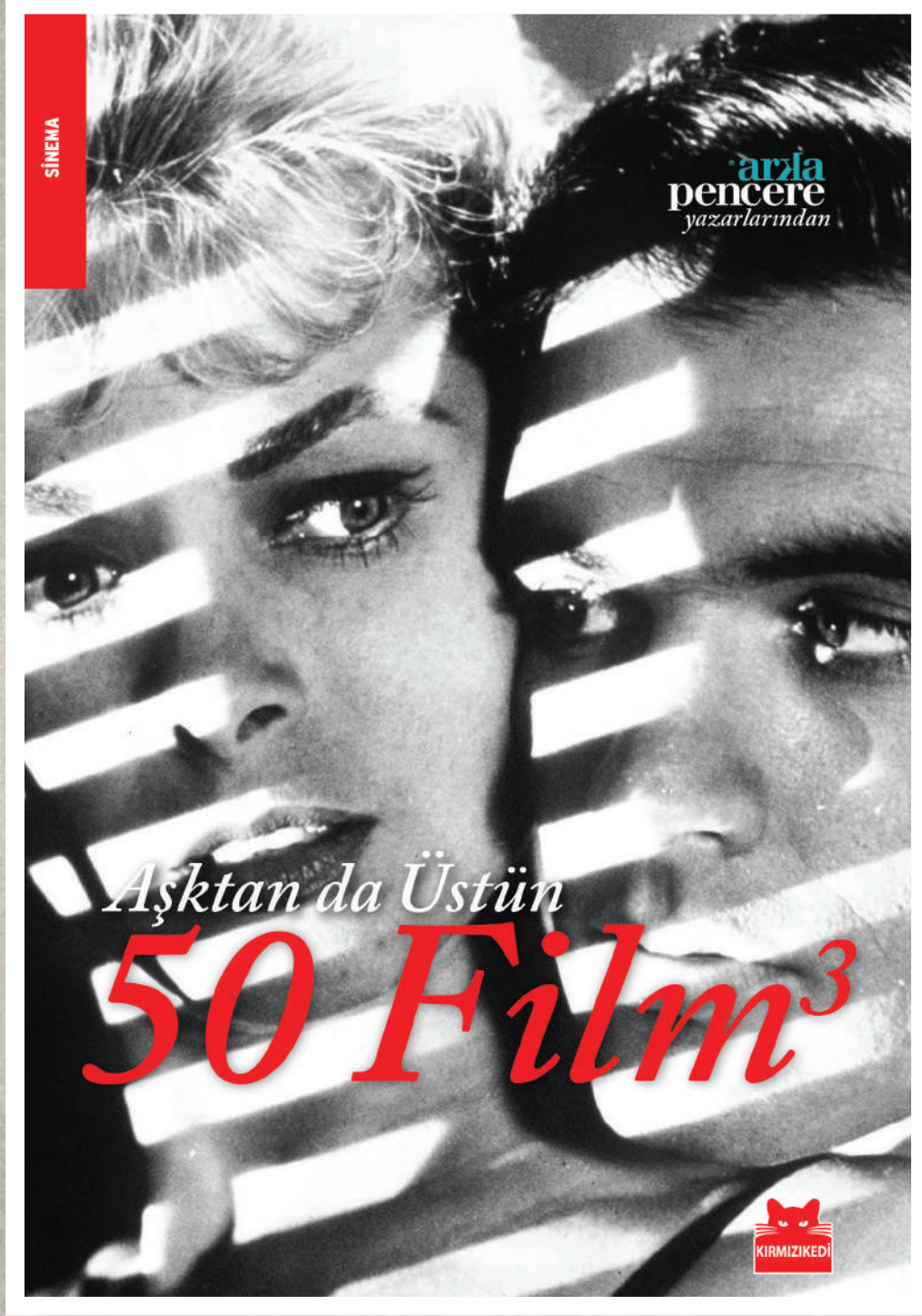
34 GENÇ VE MASUM

Adele'in şarkısına Xavier Dolan imzalı bir müzik videosu,
hem de IMAX: "Hello"... Murat Özer imzasıyla.

36 SAPIK

Gündemden yansıyanlar... Olkan Özyurt imzasıyla.

YEDİ YAZAR, YEDİ AYRI ÜSLUP
AŞKTAN DA ÜSTÜN 50 FİLM³



KİTAP SATILAN HER YERDE!

GÜNEŞ TEPEDEYKEN

★★★★★

ORJİNAL ADI Zvizdan
(The High Sun)

YÖNETMEN Dalibor Matanić

ÖYUNCULAR Tihana Lazović,

Goran Marković, Nives Ivanković,

Dado Ćosić, Stipe Radoja

YAPIM 2015 Hırvatistan-

Sırbistan-Slovenya

SÜRE 123 dk.

DAĞITIM M3 (Bir Film)

40 YAŞINDAKİ HRVAT SİNEMACI DALIBOR MATANIĆ, SEKİZİNCİ UZUN METRAJLI KURMACA ÇALIŞMASI "GÜNEŞ TEPEDEYKEN"İ (ZVIZDAN), 'GÜNEŞ ÜÇLEMESİ'NİN İLK FİLMİ OLARAK BELİRLEMİŞ. ANA

tema, insanın en saf, fedakarca, korkmadan ve düşünmeden dahil olduğu aşkın, ayrımcılık, nefret, şiddetle çevreninmesine rağmen, mücadeleci ruhuyla direnmesi olarak özetlenebilir. Fakat bu özetten çok daha geniş anlamları ve uyarıları olan bir film olduğu da rahatlıkla söylenebilir.

Matanić, yaşlı kadın karakterinin kaygılarını dile getiren "Hitler ordularını toparlamış, yeniden saldırarak" sözleriyle, bir neslin kolektif bilincinin dışavurumunu mükemmel yansıtıyor. Ne zaman? Farklı düzeylerde çatışmalarla, gerginliklerle, dışarıdan-içeriden müdahalelerle 2002 yılına ve nihayetinde de, Yugoslavya'nın altı parçaya bölünmesi tamamlanana (Kosova'nın bağımsızlığı: 2008) dek sürece kanlı bir sürecin başlangıcı olan 1991'de! İkinci Dünya Savaşı'nda Nazizm'e karşı büyük kahramanlık destanı yazan ve 1,7 milyon yurttaşını kaybeden ülke, 140 binden fazla insanı da, Avrupa'nın 'oyun kuruculuğunda' iç savaşta yitirdi. Neden?

Matanić, 1991, 2001 ve 2011 yıllarında, yaşları hep yirmilerinde olan üç çifte odaklandığı hikayelerinde, seyredenleri 'neden' sorusuyla yüzleştiriyor. Bu sadece kendi ülkesinde değil, özellikle bugün, belki de hiç olmadığı kadar, etnik, dini, mezhepsel, ırksal ve diğer nedenlerle başkalarından tiksilen bu çılgınlık çağındaki herkesi kapsıyor. Üç çift ile yan karakterlerden bazılarını aynı oyunculara oynatarak ve etnik vurgular yapmayarak, yüzlere-aidiyet tanımlarına değil, insana, binlerce yıldan bu tarafa değişmeyen insan doğasına odaklanıyor; kendi insanından yola çıkarak tüm insanlığın 'deliliğini' sorguluyor: Neden başkalarını ötekileştirirler, neden yıllardır ortak bir kültür oluşturdıkları komşularından korkmaya başlarlar, neden sürü histerisine kendilerini kaptırırlar ve neden bu denli acımasız olabilirler?

Matanić, hikayelerinin ortak noktasında, insanlığın hamurunda olan sevmeye yetisinin kaybedilmesinin ve vicdanların kabuk bağlamasının doğuracağı öfkenin, şiddetin ve zulmün, ayrışan toplumlarda telafisi zor uçurumlar açacağı altını çiziyor. Paramparça olan mozağin yeniden bir araya getirilmesinin bir-iki nesil sonra gerçekleşebileceğinin uyarısını yapıyor. Kendi adıma, ülkemizin içinden geçtiği nefret kuşağını düşününce, kirli siyasetin korkunç laboratuvarı olarak kullanılmış Yugoslavya'dan gelen bu film, çok önemli geldi.

İnsan türüne armağan edilmiş en arı duyguyu yaşaması doğal hakları olan bir kadın ile bir erkeğin, bu üç zaman diliminde hangi duvarlara çarptığına bakmamızın, kendimizle yüzleşmemiz için yeterli olduğunu düşünüyorum.

1991: Üç öykünün de geçtiği, Adriyatik kıyısındaki Dalmaçya köyünde, Jelena (Tihana Lazović) ile Ivan (Goran Marković), gerginliğin arttığı, yolların bölündüğü, askeri faaliyetlerin yoğunlaştığı bir ortamda Zagreb'e kaçmaya karar verseler de, nefret yaygınlaşmıştır bir kere. Jelena'nın ağabeyinin ve milisin silahlarına karşı, Ivan'ın sadece müzik yaptığı enstrümanı vardır... Matanić, insanlar arasında kopacak fırtınanın gerilimini yükseltirken, bu beşeri saçmalığa inat, kadrajları içine, tüm güzelliği, kaygısızlığı, dik başlılığıyla doğayı alıyor; dünyanın aslında tüm canlılar için cennet olduğunu anımsatıyor. Yaklaşan cehennem ise, aşıklar için trajik bir final yazmaya koyuluyor...

2001'e geçerken, yanmış, yıkılmış, harabeye dönmüş evler / fabrikalar, terk edilmiş bahçeler, sessiz mezarlıklar, yani cehennemden arta kalanlar arasında dolaşıyoruz. Natasa ile annesi, savaştan bitap düşmüş eski eve döndüklerinde anıların yok olmadığını hissederler. Zorlu tamirat için 'sabık düşman' Ante'den başka usta yoktur. Natasa, çoğu kez yalnız kaldığı Ante'ye cinsel olarak çekilse de, nihayetinde, kardeşini öldüren 'tarafın' adamıdır... Bu hikayede, ilk bölümdeki aşk, yerini, kadın ile erkeğin, şiddetli

MATANIĆ, 1991, 2001 VE 2011 YILLARINDA, YAŞLARI HEP YİRMİLERİNDE OLAN ÜÇ ÇİFTE ODAKLANDIĞI HİKAYELERİNDE, SEYREDENLERİ 'NEDEN' SORUSUYLA YÜZLEŞTİRİYOR.





**MATANIĆ, DÜNYAYI
BAMBAŞKA BAKIŞ
AÇILARINDAN GÖREN
GÜNÜMÜZ
GENÇLİĞİNİN, ÖDENEN
BEDELLERİN DEFTERİNİ
KAPATABİLECEKLERİNİ
ÖNGÖRÜYOR
ADETA...**

bir cinsel arzuyu kamçılayan irade savaşına terk eder. Matanić, cinsel dürtülerin şahlanışı karşısında kindarlığın baskılanmasını ve Sırp ile Hırvat'ın, şehvet anlarında etnik kökenlerinden sıyrılıp cinsellikleri dorukta iki insana nasıl dönüştüklerini müthiş bir sahneyle örnekler. Natasa 'kin duyduğu adamı' kullanarak, sonrasında onu manevi olarak hırpalamaya çalışsa da, Ante duyarlı davranır...

2011'de, savaştan bu yana yeni bir nesil yetişmiş olsa da, geçmişin nefret yüklü hayaletleri orta yaş kuşağının ruhlarını ele geçirmiş gibidir. Üniversitede okuyan Luka ile arkadaşı, arabayla Split'e giderlerken küçük sahil köyüne uğrarlar. Bir partiye katılmanın yanı sıra, Luka'nın anne ile babasını ziyaret etme fırsatı doğmuştur. Ama aslında Luka, annesinin

'diğerlerine' nefreti yüzünden ayrılmak zorunda kaldığı Marija'nın evine gidecektir... Matanić, ileriye yönelik umudun kapılarını araladığı bu bölümde, dünyayı bambaşka bakış açılarından gören günümüz gençliğinin, ödenen bedellerin defterini kapatabileceklerinin sinyallerini veriyor. Öte yandan, ilk bölümdeki o koşulsuz sevdada gibi aşkların, en sarsıcı acılardan sonra, yepyeni kuşaklar tarafından tekrar keşfedilebileceğine dair iyimserliğini koruyor. Özetle, "Güneş Tepedeyken", bugünü çok iyi kavrayarak, yakın geçmişe dair doğru bir perspektif yakalıyor.



Tam dozunda kullanılmış müzik.



Sadece 'Başka Sinema'yı takip eden seyircilerin seyredecek olmaları.



Altyazı

AYLIK SİNEMA DERGİSİ

KASIM SAYISI BAYİLERDE

DOKUZ KADIN YAZARIN GÖZÜNDEN

Chantal Akerman

Emin Alper ile Söyleşi: Abluka Altında Şehir

A'dan Z'ye Nanni Moretti: Bir Haylazın Hüzünlü Portresi

Hayal Ülkesi: Westernin İçine Godot Düşerse

Sakin Batı: Yıldızlara Bakan Western

Emine Emel Balcı anlatıyor: Nefesim Kesilene Kadar

+ HEDİYE AFİŞ: ABLUKA

www.altyazi.net

NEFESİM KESİLENE KADAR



YÖNETMEN Emine Emel Balcı

ÖYUNCULAR Esme Madra,

Rıza Akın, Sema Keçik,

Gizem Denizci, Ece Yüksel,

Uğur Uzunel, Yavuz Pekman

YAPIM 2015 Türkiye-Almanya

SÜRE 94 dk.

DAĞITIM M3 (Prolog)

FİLM, TÜRKİYE'DEKİ
FESTİVALLERDE YA
SANSÜR NEDENİYLE
YARIŞMADAN ÇEKİLDİ
YA DA SESSİZ SEDASIZ
YAPILAN FESTİVAL
PRÖMİYERLERİNDE
YİNE SESSİZCE
GÖSTERİMİNİ YAPTI.

EMİNE EMEL BALCI'NIN İLK UZUN METRAJLI FİLMİ OLAN
“NEFESİM KESİLENE KADAR”, GENÇ BİR TEKSTİL İŞÇİSİ OLAN
SERAP'IN HAYATA TUTUNMA ÇABASINI ANLATIYOR.
PRÖMİYERİNİ BU YIL 65'İNCİ BERLİN FİLM FESTİVALI FORUM

bölümünde yapan film, Türkiye'deki
festivallerde ya sansür nedeniyle yarışmadan
çekildi ya da sessiz sedasız yapılan festival
prömiyerlerinde yine sessizce gösterimini yaptı.
Sansür ve mücadele ile geçen festival
mevsiminden sonra şimdi vizyona giriyor.

Başrolünde Esme Madra'nın yer aldığı
“Nefesim Kesilene Kadar”, abla ve eniştesiyle
yaşayan, tek umudu babasıyla ayrı bir evde
hayatına devam etmek olan bir genç kadının
hikâyesi. Filmin başında, bir tekstil atölyesinde
ortacılık yapan Serap'ı arkadan takip eden
hareketli bir kamerayla izliyoruz. Uzun yol
kamyon şoförlüğü yapan babasını ziyaret eden
Serap, babasına adeta 'anne' gibi davranır. Yeni
ayakkabılar, yeni bir iş bulup bulmadığına dair
sorgu sual, ilk bakışta babasını idare eden bir
genç kız profili çizse de gerçek böyle değildir.
Babasıyla yeni bir hayat kurmaya çalışan Serap,
ona güvenmediği için bu süreci kendisi
yönetmektedir.

Annesi hayatta olmayan ve eniştesinin
baskısıyla yaşayan Serap, tüm kazancını da
onlara vermektedir. Eve geldiğinde abisi ve
ablası üstünü arar, onlardan bir şey saklayıp
saklamadıklarını sorar. Bir önceki sahnede
Serap, başına gelecekleri bildiği için babasının
ona aldığı montu ve parasını, eniştesinin
bulamayacağı bir yere saklar...

“Nefesim Kesilene Kadar”, kendini baştan
belli eden bir film değil. Film en başta atmosferi
ve çekimleriyle anlatacağı hikâyenin sınırlarını
çizse de bu sınırlar içerisinde yeni alanlar açan
bir yapım. Salt bir sınıf ya da bir kadın hikâyesi
anlatmayacağını da bu sınırların içerisine açtığı
alanlarla etkili bir şekilde ortaya koyuyor.



Film her ne kadar bir işçi hikâyesi olsa da
ortaya 'sınıf savaşı' ya da 'sistemden çıkış' yolu
arayan bir karakter çizmiyor Emine Emel Balcı.
Aksine içinde bulunduğu toplumsal yapının
dinamikleri içerisinde 'tutunmaya' çalışan bir
karakter yaratıyor.

Ne yekten hâline acıyabileceğimiz, ne inadını
ve kararlarını anlayabileceğimiz, ne de
davranışlarına ahlaki temellendirme
yapabileceğimiz bir kadın. Kendimizden bir
şeyler bulmaktan çok 'insana dair' 'iyi-kötü'
değerlerini ve karakter değişimlerini 'ani' değil,
kendi oluşu içerisinde verebilen bir Serap. Bu
anlamda 'gerçeği' de çok sıkı şekilde kavrayan
bir karakter.

“Nefesim Kesilene Kadar”ın, Dardenne
kardeşlerin sinemasına benzetilmesi de biraz
burada yatıyor; kendi toplumsal yapısı



içerisindeki 'çelişkileri' göstermesinde. Yani işçi sınıfının kendi ilişkileri ile ortaya çıkan 'yaşam tarzı'.

Toplam üretim tarzından ve ilişkilerinden azade olmayan bu yaşam tarzı, amiyane tabiriyle kapitalist sistemin sınıflar üzerindeki etkisi olarak da okunabilir. Beyazperdeye sıkça yansıyan burjuvazinin kendini 'varoluşsal' sorgulamalarından farklı ama sistemin işçi sınıfına düşen payesi. O yüzden 'büyük resmi' görmeden ya da hatırlamadan da anlatılamayacak bir paye bu.

Karakterlerin ne tam anlamıyla iyi ya da ne çok kötü olarak çizilmemesi de Dardenne kardeşlerin sade sinema dillerinde kullandıkları o 'ham maddeyi' anımsatıyor. Bunda yaygınlaşan ve 'kurgulanan' karakterin (buna dizilerde, kitaplarda da rastlayabiliyoruz), izleyiciyle

'bütünleşme' ekolünün dışına taşılmış olmasının da payı büyük. Anlatıcının bize yakın karakterleri resmetmemesi, işin gerçeklikle olan bağını kuvvetlendirip ucuz melodramdan kendini sıyırmasına yardımcı oluyor. O yüzden Serap'ın çalıştığı atölyede yaşananlar, yaptıkları ve başına gelenler anti-karakterimizin ya da yaygın tabiriyle anti-kahramanımızın 'tutunma' çabası kendi içerisinde bir alana sahip oluyor.

Serap karakterinin hem bu kadar gerçeğe yakın hem de bu kadar kendine alan yaratabilen bir yapıya sahip olmasında Esme Madra'nın performansı da çok önemli bir role sahip.



İşçi bir kadının ayakta kalma mücadelesini, ait olduğu toplumsal ilişkiler içerisinde başarıyla yansıtmış.



Her ne kadar bazı karakterlerde iyi-kötü dengesini tuttursa da kimi karakterler fazla 'keskin'...

**ANLATICININ BİZE
YAKIN KARAKTERLERİ
RESMETMEMESİ,
İŞİN GERÇEKLİKLE
OLAN BAĞINI
KUUVETLENDİRİP UCUZ
MELODRAMDAN
KENDİNİ SIYIRMASINA
YARDIMCI OLUYOR.**

ÇOK PIŞMIŞ



ORİJİNAL ADI Burnt
YÖNETMEN John Wells

OYUNCULAR

Bradley Cooper, Sienna Miller,
Daniel Brühl, Matthew Rhys,
Emma Thompson, Uma Thurman

YAPIM 2015 ABD

SÜRE 101 dk.

DAĞITIM The Moments
Entertainment (Tanweer)

**BEYLİK ŞABLONLAR
ÜZERİNDEN
İLERLEYEN
SENARYO VE
STERİL GÖRSEL DİL,
ORTAYA SOĞUK
BİR FİLM
ÇIKMASINA
SEBEP OLUYOR.**

BELLİ Kİ SON ÜÇ SENEDİR ÜST ÜSTE OSCAR'A ADAY GÖSTERİLEN BRADLEY COOPER İÇİN TASARLANMIŞ OLAN "ÇOK PIŞMIŞ" (BURNT) PROJESİ, ŞÖHRETLİ AŞÇILARIN VE LÜKS RESTORANLARIN DÜNYASINDA GEÇİYOR.

Kahramanımız Adam Jones, uyuşturucu bağımlılığı sebebiyle saplandığı bataktan kurtulup seneler sonra yeniden bir restoranın şefliğini üstlenmeye ve bu işletmeler için çok mühim olan 'Michelin'in üçüncü yıldızı'na layık görülmeye çalışıyor. Çokça filmde aşına olduğumuz 'ekibi yeniden bir araya getirelim' faslından sonra Jones'un aşırı mükemmeliyetçi bir tavırla kurduğu katı ve disiplinli çalışma ortamında yaşanan çatışmalarla ilerliyor film. Jones'un rekabet ettiği eski dostları yeni düşmanları bir yana, sos uzmanı olarak ekibine dahil ettiği tek çocuklu bekar anne Helene ile arasındaki gelgitli romantik ilişki "Çok Pişmiş" in bir diğer ana aksı.

Televizyon yapımcısı olarak bilinen ama "Aile Sırları" (August: Osage County) filmiyle beraber yönetmenlikte de ciddiye alınmak istediğini belli eden John Wells, "Çok Pişmiş" ile yine çok karakterli bir yapı üzerinden çetrefilli ilişkiler ve insani zayıflıklar üzerine bir iş ortaya koyma gayretinde. Metin deneyimli senarist Steven Knight'ın kaleminden çıkınca, sağlam bir karakter portresi izleyeceği beklentisi oluşuyor seyircide. Ruhsal dengesi pamuk ipliğine bağlı, mükemmeliyetçiliği çevresine zarar verir hale gelen, aşırı baskın egosu onu gitgide daha da yalnızlaştıran Adam Jones, filmin orijinal isminin de çağrıştırdığı gibi balataları yakmış bir karakter aslına bakarsanız. Onun ayakları yere basan, iç huzuru yakalamış birine dönüşme süreci, pek ala ilgi çekici bir dramatik malzeme. Ancak projenin kontrolündeki bunca deneyimli isme rağmen söz konusu sürecin böylesine yüzeysel, ruhsuz ve kuru bir filme dönüştüğünü görmek de aynı ölçüde şaşırtıcı.



Bir senaryonun zayıflığını montaj sekanslarının çokluğundan anlamak mümkün aslında. "Çok Pişmiş" boyunca çeşitli yemek yapma süreçleri sık sık müzik altı montaj sekanslarıyla karşımıza çıkıyor. Milimetrik tasarlanan bu son derece sofistike tabaklar, fazlasıyla hesaplı kurulmuş bir film olan "Çok Pişmiş" in probleminin de görsel karşılığına dönüşüyor adeta. Beylik şablonlar üzerinden ilerleyen senaryo ve steril görsel dil, ortaya soğuk bir film çıkmasına sebep oluyor. Sık tasarlanmış setler ve titizlikle oluşturulmuş kadrarlar arasında sahici bir duygu yakalamak, karakterlerin gerçekten derinine inebilmek zor.

Kaldı ki Knight'ın senaryosu bazı ciddi inandırıcılık problemleri de içeriyor. Adam Jones lüks bir restoranda şef olup Michelin'in üçüncü yıldızına göz dikmişken, neden



borçlarını makul bir ödeme planıyla eritmediğini, bu kadar iyi kazanan birinin neden itilip kakıldığını anlamak güç.

Ayrıca bir yandan çok karakterli bir yapı kurmaya çalışırken bir yandan da kameranın Jones'tan, yani aslında filmin yıldızı Bradley Cooper'dan fazla uzak kalmama kaygısı, yan karakterlerin derinliksiz tiplerden ibaret olmasıyla sonuçlanıyor. Daniel Brühl tarafından canlandırılan restoran sahibi Tony'nin Jones'a aşkla karışık bağlılığı bile filmin en çok üzerine gittiği yan öykülerden olmasına rağmen bu yüzeysellik sıkıntısını aşamıyor. Omar Sy'nin hayat verdiği Michel'e o kadar bile vakit ayırmıyor metin ama Michel filmin en çarpıcı ve güçlü sahnesinde kilit pozisyonda olduğu için yine de yan kadrodan en akılda kalan isme dönüşüyor.

Asıl yük Cooper'ın omuzlarında. Hemen her sahnede yer alan Cooper, filmin tutkusuz anlatımına rağmen filme bir enerji sağlamak için elinden geleni yapıyor. Pek sevilesi biri değil Jones ama takıntılarından ve geçmişin yüklerinden sıyrılmasını biraz olsun istiyorsak, bu Cooper sayesinde. İştah açıcı olmasa da filmin en kayda değer meziyeti, Adam Jones'un duygusal yolculuğunu başından sonuna net bir izlek olarak taşıyabilmesi. Fakat bu yolculuğun karanlık tarafından çekilip sadece yüzeyini azıcık kazımaktan öteye gitmediği için de bu kadarı yetmiyor maalesef.



Geniş ve güçlü oyuncu kadrosu filmin kozu.



Ruh yok ruh!

**HEMEN HER SAHNEDE
YER ALAN BRADLEY
COOPER, FİLMİN
HESAPLI VE TUTKUSUZ
ANLATIMINA RAĞMEN
FİLME BİR ENERJİ
SAĞLAMAK İÇİN
ELİNDEN GELENİ
YAPIYOR.**

FRANKENSTEIN



YÖNETMEN Bernard Rose

OYUNCULAR Carrie-Anne Moss,
Danny Huston, Xavier Samuel,
Tony Todd, McKenna Grace,
Carol Anne Watts

YAPIM 2015 ABD-Almanya

SÜRE 89 dk.

DAĞITIM Mars (Majestic)

**BERNARD ROSE'UN
GÜNCEL
UYARLAMASININ
ÖZGÜN YANLARINDAN
BİRİ, DOKTORUN
'YARATIĞI' KADAVRA
PARÇALARINDAN
DEĞİL, DİJİTAL
ORTAMDA ÜRETMESİ.**

HİKAYEYİ HERKES BİLİR; GENÇ DOKTOR CANSIZ PARÇALARI BİRLEŞTİREREK BİR İNSAN BEDENİ 'YAPAR' VE ONU 'CANLANDIRIR'. YARATIK, OLDUKÇA GÜÇLÜ, ÇİRKİN VE KONTROL EDİLEMEZ OLUR VE NEREDEYSE İKİ YÜZ YAŞINDAKİ roman, esasen bunun teknik olarak nasıl mümkün olduğuyla değil, sonuçlarının felsefi sorgulamasıyla ilgilenir. Sanayi devriminin henüz taze, kapitalizmin genç olduğu dönemin sorularıdır bunlar, "Ne yaptım ben?" misali. İnsanın doğaya hükmedişinin ürkütücü sonuçları sürdüğü sürece, güncelliğini kaybetmemiş ve dolayısıyla sinemaya onlarca kez uyarlanmıştı.

Mary Shelley'nin romanına ismini veren karakteri, doktordur, Dr. Victor Frankenstein; aslında popüler kültürde Frankenstein adıyla anılan yaratığa ise yazar bir isim vermemiştir, 'canavar', 'yaratık', 'şey' gibi hitaplar dışında. Romanın anlatıcısı da doktordur (büyük ölçüde öyledir; aslında girişte ve sondaki çerçeve hikayenin anlatıcısı, doktorla Kuzey Kutbu'nda karşılaşan bir kaptandır).

"Şeker Adamın Laneti"nin (Candyman) yönetmeni Bernard Rose'un güncel uyarlamasının özgün yanlarından biri, doktorun 'yaratığı' kadavra parçalarından değil, dijital ortamda üretmesi. Frankenstein güncelleştirmeye oldukça uygun bir romandır zaten. Ama ondan daha ilginç olan, filmde yine Dr. Victor Frankenstein tarafından yapılan 'canavar'ın anlatıcı olması. Bu bakış açısı farkı, birçok uyarlamada korunan o yaratıcının trajedisini önemsemiyor. Çünkü canavarın yaşamına odaklanıyor, dolayısıyla doktorun ve insanların yapabilecekleriyle ilgili büyük sorudan kaçıyor. Tekil bir yaratığın acıklı öyküsüyle sınırlanmıyor belki. Yine de doktorları merhamet, şefkat gibi köşelerden öteye salmıyor.

Bu sebepten film, Adam (Xavier Samuel)



adını verdikleri, yakışıklı genç erkek bedeninin canlanmasıyla başlar. Doktorlar çok sevinir ve onunla her gün ilgilenirler, özellikle de, kendisi de doktor olan Victor'ın (Danny Huston) isimsiz eşi (Carrie-Anne Moss). Adam ona 'anne' demeye başlar, bir yandan hayatı öğrenir. Biz de hikayeyi, epey karmaşık cümleler kurabilen Adam'dan dinleriz. Bir yandan komplikasyon sürmekte, yaraları büyümektedir. Bu yüzden bir gün Adam öldü sanırlar. Öyle olmamıştır, birçok beklentilerinin tutmadığı gibi. Adam çok güçlüdür, kaçarken epey insana bilmeden zarar verir. Sokakta yaşamaya başlar. Burada gözleri görmeyen Eddie (Tony Todd) ile arkadaş olur, ondan çok şey öğrenir. İstmeden epey insana zarar verdikten sonra, gidip Dr.

Frankenstein'dan hesap sormaya karar verir. Şu tuhaflik biter diye bekliyor insan,



bitmiyor ama: Anlatıcı Adam, duyguları üstüne düşünen, hayata dair epey kafa yormuş birine benziyor ancak filmin sonuna dek kahraman, bir bebeğin zekasına sahip gibi görünüyor. Biraz daha korku filmi tipi bir ‘canavar’ yani. İlginç gönderme, Rose’un en bilinen filmi “Şeker Adamın Laneti”nin başrol oyuncusu Tony Todd’un bu kez Adam’ın görmeyen akıl hocası Eddie olması. Onun dışında bir korku filmi olmak için epey duygusal aslında. Ama o duygusallık, filmin aksayan yanının örtüsü gibi. Adam’ın ‘Anne’ deyip bağlandığı doktor üzüldü duruyor da, neden hiç “Bu çocuk neden böyle oldu?” sorusunu akla getirmiyor? Çünkü o bu Frankenstein’in sorusu değil. Bu, canavarın dramı, seyircinin korkusu.

Filmin minimal anlatısında naif bir çekicilik var. Laboratuvarda acayip bir buluş yapıyor,

daha kötüsü bu araştırmanın tehlikeli ürünü kaçıyor, küçük çocukları değilse de polisleri falan öldürüyor... Ama pek bir patırtı çıktığı yok. Ne haber, ne başka yaygara. Hadi herkese mal olmaması gene olmuş ama doktor çiftin dahi paniğe kapılmayıp her şey normalmiş gibi davranması pek acayip.

Korku türünün bir avantajı var; seyircisi genellikle böyle aksamaları ve yüzeyselliği dert etmez. Özellikle makyajın başarısını söylemeden geçmemeli. Kamera çoğunlukla yakın plandan ayrılmadığından, makyaj önemli karakterlerden biri diye sayılsa, olur.



Uyarlama tartışılır da, güncelleştirmesi ikna edici.



Adam’ın açısından anlattığı halde, seyirciye sevecek ya da acıyacak bir canavar veremiyor.

**İLGİNÇ GÖNDERME,
ROSE’UN EN BİLİKEN
FİLMİ “ŞEKER
ADAMIN LANETİ”NİN
BAŞROL OYUNCUSU
TONY TODD’UN BU KEZ
ADAM’IN GÖRMEYEN
AKIL HOCASI
EDDIE OLMASI.**



MAVİ GECE

★
YÖNETMEN Ahmet Hoşsoyler
OLYUNCULAR Fırat Tanış,
Ayça Varlıer, Gökhan Mumcu,
Eda Bilgin
YAPIM 2015 Türkiye
SÜRE 95 dk.
DAĞITIM Mars (Tele Yapım)

BU KADAR YAPILMIŞI
VARKEN HÂLÂ
BECEREMEMEK
DE BAŞKA
BİR BAŞARI...

DOĞAÜSTÜ BİR NEDENDEN ÖTÜRÜ İKİ BEDENİN YA DA CİNSİYETLERİN YER DEĞİŞTİRMESİ ÜZERİNDEN ŞEKİLLENEN komedi trüğü hiç eskimeyen bir trüktür. Bedenleri değişen zıt karakterdeki, karşıt konumdaki ya da farklı cinsiyetlerdeki insanların birbirlerinin hayatı ve yaşadıkları zorluklar üzerinden empati beslemelerini sağlayan bu durumun komedisi o kadar çok yapıldı ki artık kendi klişelerini de yarattı.

Mesela bizde zamanında sinemalara gelmeyip direkt video kaset olarak dolaşıma çıkan Blake Edwards'ın 1991 yapımı filmi "Erkek Kadın Olunca"da (Switch) maço ve cinsiyetçi bir adam ölünce ceza olarak dünyaya son derece güzel ve seksi bir kadın olarak geri gönderiliyordu.

"Mavi Gece"de de varoşlarda yaşayan ama son derece cinsiyetçi bir taksi şoförü ile varlıklı bir doktor kadının bedenleri denk geldikleri bir kazadan sonra birbirlerinininkiyle değişir. Tabii ki birbirlerinin hayatlarına bir süreliğine istemeden dalarlar ve taksi şoförü Zeki bu eril toplumda güzel bir kadın olmanın zorluklarını, doktor Emel

de varoş bir mahallede, alt sınıf ve lümpen bir erkeğin dünyasını deneyimler. En azından bir süre öyle olduğunu düşünüyoruz. Çünkü film, finalde bütün yaşananları bir kalemde siliveriyor. Ayrıca hikaye ve senaryo, romantik komedilerin muhafazakar kalıplarını iyice zorlayıp, hikayedeki iki farklı sosyal sınıfa ait ve ciddi sorunları olan evliliği, geleceği müjdelenen bebeklerle kurtarıyor! Geçen hafta vizyona giren "Evlenmeden Olmaz!"ın ardından bunu da eklerseniz eğer 'bebezsiz de olmaz' yani!

Fırat Tanış ve Ayça Varlıer gibi iki yetenekli oyuncunun çabaları kimi esprileri komik hale getirir de genel olarak düşük bir espri düzeyiyle durumu idare etmeye çalışan, anlatmaya çalıştığı empati temasının altında kalan zayıf bir komedi filmi "Mavi Gece".



Fırat Tanış ve Ayça Varlıer'in bu senaryoya rağmen çabaları...



Bazı diyaloglar ilk yazıldıkları halleriyle duruyorlar sanki...

Hasan Cömert, Evrim Kaya ve Şenay Aydemir'le

ON SEANSI

her cuma
saat: 22.00'de



www.hayattv.net



/hayat_tv



posta@hayattv.net

Frekans Bilgilerimiz: Türksat 3A, Frekans: 12523, Polarizasyon: Dikey(V), Sembol Rate: 22500 FEC: 2/3

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

milyonerlerin değil, milyonların televizyonu



hayat
televizyonu



GİT BAŞIMDAN



YÖNETMEN Şahin Altuğ

UYUNCULAR Şahin Irmak,

Bülent Emrah Parlak, Aslı Tandoğan,

Seda Güven, Nevra Serezli

YAPIM 2015 Türkiye

SÜRE 94 dk.

DAĞITIM Warner Bros.

(Asteros Film)

**KADIN TEMSİLİ KONUSUNDA
SORUNLARI OLAN
FİLME, YAŞADIĞIMIZ
İKLİMİN TUHAF
YANSIMALARI DA DÜŞÜYOR.**

"GİT BAŞIMDAN", CHARLIE CHAPLIN'İN "BİR FİLM HER ŞEYDEN ÖNCE BİR FİKİRDİR" SÖZÜNÜ KENDİNE ŞİAR edindi mi bilemiyoruz, ama film iyi bir fantastik fikirden yola çıkıyor. Hayatı boyunca başkalarının gölgesinde yaşayan, iradesiz, ruhen kekeme Latif Selamsız'ın iç sesi Mansur bir gün canlanıyor ve Latif'in karşısına çıkıyor. Oldukça maskülen hatta maço diyebileceğimiz bir iç ses Mansur. Açıkçası birbiriyle zıt iki karakter var elinizde ve bunlar sürekli çatışma halinde. Eğer senaryonun olay örgüsünü iyi kursanız bu fikir işleyebilir. Ama "Git Başımdan" da bu fikir bir yere kadar işliyor.

Yönetmen Altuğ'un 'insan içinden geldiği gibi davranmalı' demeye getirdiği "Git Başımdan", yerli romantik komedi furçasının son örneği. Film olarak vasat ama bu film bize bu tür filmlerde kadının temsili ve insanın içinden geldiği gibi davranamamasıyla ilgili birkaç kelam etme fırsatını sunuyor.

Önce temsil meselesi. Bu film dahil son dönem yerli romantik komedilerde kadınlar, ki

bunlar genellikle şehirli, ortalama bir eğitim almış kadınlar, evlenmek için can atan insanlar olarak resmediliyor. Evlilik kötü bir şey değil elbet ama kadını sadece gelin olmak isteyen insana indirgemek de son derece cinsiyetçi bir yaklaşım.

İkinci durum ise galiba yaşadığımız 'iklim'le ilgili. Sessiz, ne denilirse kabul eden bir karakterin iç sesinin bir o kadar hoyrat çıkmasından bahsediyoruz. Filmden örnek vermek gerekirse 'Kavgaya bulaşmak istemeyen biri'nin içindeki ses küfür edip karşısındakine saldırıyor. Sessiz kalmak ile meseleye hoyratça yaklaşmak arasındaki bu savrulma galiba yaşadığımız iklimin filme tuhaf bir yansıması olarak görülebilir.

Ezcümle romantik komedi furçası içinde sıradan bir film. Ama insan keşke bu iç ses fikri iyi şekilde senaryoda işletilebilseymiş diyor.



Şahin Irmak'ın minimal performansı!



Filme ev sahipliği yapan Eskişehir'i yönetmenin bir büyük metropol gibi göstermesi önemli bir başarı.



Sadibey.com

"Sinemacılık ve filmcilik yararına
bağımsız iletişim platformu"



AFACANLAR TAKIMI: BÜYÜK YARIŞ



ORJİNAL ADI Der Kleine Rabe
Socke - Das Große Rennen

YÖNETMENLER Ute von Münchow-
Pohl, Sandor Jesse

SESLENDİRENLER Jan Delay,
Katharina Thalbach, Anna Thalbach

YAPIM 2015 Almanya

SÜRE 73 dk. **DAĞITIM** Bir Film

OYA KÜÇÜMEN'İN
SESLENDİRDİĞİ
ÇORAP'IN MACERALARINI
DAHA ÇOK İZLEYECEĞİZ GİBİ
GÖRÜNÜYOR.

NEREDEYSE HER HAFTA BİR ANİMASYON FİLMİ VİZYONA GİRİYOR. DISNEY VE PIXAR GİBİ DEVASA ŞİRKETLERİN animasyonda kazandığı büyük gişe başarısı, hiç kuşkusuz diğer kıtalarda da karşılığını buldu ve son yıllarda hiç de fena olmayan başarılı animasyonlar izleme imkanı bulduk. Özellikle Almanya'dan çıkan birkaç iyi örnek, artık seriyallere dönüşen animasyonların da fitilini ateşlemiş benziyor. 2006 yapımı "Sevimli Dinozor" (Urmel Aus Dem Eis), 2007 yapımı Prenses Lissi Ve Kar Adamı Yeti" (Lissi Und Der Wilde Kaiser), 2010 yapımı "Sevimli Hayvanlar" (Konferenz Der Tiere), geçtiğimiz yıl izlediğimiz "Tarzan" ve bu yıl gösterime giren "Küçük Kurtarıcılar" (Der Kleine Medicus: Geheimnisvolle Mission Im Körper) teknik becerisi ve büyükleri de yakalayan hikayeleriyle oldukça başarılı yapımlardı.

"Afacanlar Takımı: Büyük Yarış" ise bu animasyonların biraz uzağına düşüyor. Hedef kitlesi tamamen çocuklara yönelik olan film, 1996'dan beri yayımlanan bir çocuk kitabı

serisinden uyarlama. 2012'de gösterime çıkan ilk filmin başarısı öyle görünüyor ki filmin ana kahramanı Karga Çorap'ın maceralarını bir seriye dönüştürecek. Çorap, tüm ormanın kış telaşı yaşadığı bir dönemde yapılacak bir yarışa katılmak için işlerden kaytarıyor. Tıpkı Anakin Skywalker'ın 'Pod Yarışları'na hazırlandığı gibi hazırlanıyor ve rakipleriyle büyük bir rekabet içine giriyor. Bu yarışta Çorap arkadaşlarının da desteğini alıyor ve daha önce şampiyonluk yaşamış zorlu rakipleri bir bir geride bırakıyor.

Çocuk izleyicileri tavlacak, eski tarz çizgi film anlayışıyla üretilmiş sıcak, samimi bir yapım "Afacanlar Takımı: Büyük Yarış". Epeydir sesini duymadığımız Oya Küçümen'in seslendirdiği Çorap'ın maceralarını daha çok izleyeceğiz gibi görünüyor.



Film Oya küçümen'in sesiyle daha da sevimli hale geliyor.



Eski tarz çizgi film geleneğinden gelse de büyükleri yakalayacak bir hikayesi yok.



ÇOK PIŞMIŞ



FRANKENSTEIN



GÜNEŞ TEPEDEYKEN



NEFESİM KESİLENE KADAR

	BİLGEHAN ARAS	OKAN ARPAÇ	TUNCA ARSLAN	BURAK GÖRAL	MURAT ÖZER	OLKAN ÖZYURT	BURÇİN S. YALÇIN
AFACANLAR TAKIMI: BÜYÜK YARIŞ	★★						
ÇOK PIŞMIŞ / BURNT	★★			★★★★			
FRANKENSTEIN							
GİT BAŞIMDAN				★		★★	
GÜNEŞ TEPEDEYKEN / ZVIZDAN					★★★★		
MAVİ GECE				★			
NEFESİM KESİLENE KADAR				★★★★	★★★★		
AMY					★★★★★		★★★★
BABALAR VE KIZLARI / FATHERS AND DAUGHTERS	★★						
EVLENMEDEN OLMAZ!				★			
KARA DÜZEN / BLACK MASS	★★★★★	★★★★		★★★★	★★★★	★★★★	★★★★
KIZIL TEPE / CRIMSON PEAK		★★★★★		★★★★	★★★★		★★
KORKU TERAPİSİ / REGRESSION				★★★★	★★★★		★★
KÜFA: CİN KAPANI	★						
MANTIKSIZ ADAM / IRRATIONAL MAN				★★★★	★★★★		★★★★★
MUSTANG	★★★★		★★	★★★★	★★	★★★★	
OTEL TRANSİLVANYA 2 / HOTEL TRANSYLVANIA 2	★★★★			★★★★			
PARANORMAL ACTIVITY 5: HAYALET BOYUTU	★						
SOLACE				★★★★			★★
SON CADİ AVCISI / THE LAST WITCH HUNTER				★★	★		★★
TAKIM: MAHALLE AŞKINA	★★★★★			★★★★	★★★★	★★★★	
TEHLİKELİ YÜRÜYÜŞ / THE WALK	★★★★	★★★★★		★★★★	★★★★		★★★★
YAKTIN BENİ	★	★		★★			
AŞK TARİFİ / THE HUNDRED-FOOT JOURNEY		★★★★			★★		★★★★
SAN ANDREAS FAYI / SAN ANDREAS	★★	★★	★★	★★	★★	★★★★	★★

YEŞİL SAHA VE BEYAZPERDEDE MEMDUH ÜN



1941'de Baba Hakkı'lı, Şükrü'lü, Şeref'li **Beşiktaş** kadrosunda yer alarak şampiyonluk yaşayan **Memduh Ün**, 1948'de "**Damga**" filminde **Turhan Ün** adıyla rol alarak, Türkiye'de profesyonel futbolcu olarak top koşturduğu **yeşil** sahalardan beyazperdeye geçen ilk isim oldu.

GEÇEN HAFTA YİTİRDİĞİMİZ USTA YÖNETMEN, YEŞİLÇAM'IN SON TEMSİLCİLERİNDEN MEMDUH ÜN, 1950'LERİN ORTALARINDAN İTİBAREN YÖNETTİĞİ, YAPIMCISI OLDUĞU, OYUNCU OLARAK YER ALDIĞI VE senaryosunu yazdığı çok sayıda filmle, ardında derin izler bıraktı. Ün'ün yaşamı sinemayla olduğu kadar futbolla da doluydu. Bilinir ki sıkı bir Beşiktaş taraftarı olmak Ün'e tüm yaşamı boyunca güç ve keyif vermişti.

Atıf Yılmaz anılarında, 1953'te çektiği, Memduh Ün'ün de oyuncu kadrosunda bulunduğu "Aşk İstiraptır"ın, zorluklarla ve dolayısıyla gerginlikle dolu setinden unutamadığı şu manzarayı anlatıyor:

"Memduh Ün'le arkadaşlığımız, böyle bir sahnenin sonunda başladı. Ertesi gün ortaya bir futbol topu çıktı... Memduh, topla profesyonel numaralara girişti. Meğer kısa bir süre önce Beşiktaş'ta, başka takımlarda futbol oynamış. Topa herkes bir ucundan dokunmaya başlayınca buzlar çözüldü."

Devamını, Memduh Ün'ün futbol ve sinema tutkusu üzerine bir olay daha anlatarak şöyle getiriyor Yılmaz:

"Memduh yönetmenliğe başlamış... Mekan kırık bir yer... Güneşin altında saatlerdir çalışan ekip perişan halde... Memduh'un tutkusunu bilen biri, çaktırmadan ortaya bir top yuvarlıyor. Memduh bir iki dokunuyor... 'Bir prova daha' diyor sonra, ama aklı topta... Bir iki dokunma daha, setten biri biraz uzaklaşan topu kapıp Memduh'a bir çalım atıyor... Koskoca Memduh Ün bu çalımı yiyecek adam mı? Filmi bırakıp topa girişiyor. Acele bir çift kale kuruluyor... Yorulanlar gölgede ense yapmaya başlarken, iş paydos ediliyor ve maç başlıyor... (Atıf Yılmaz, "Söylemek Güzeldir", Afa Yay., s. 98, 1995)

Bu satırların sonunda parantez açıp şöyle bir de not düşmüş Atıf Yılmaz:

"Memduh Ün'ün 70 yaşını geçmesine rağmen yakın zamana kadar mahallenin çocuklarıyla, hem de 90 dakika, futbol oynadığını biliyor muydunuz?"

1920 doğumlu Memduh Ün, Vefa Lisesi'nin ardından girdiği tıp fakültesinde okurken Vefa, Galata, Langa gibi kulüplerin formasını giyerek futbol oynamaya başladı. 1941'de Baba Hakkı'lı, Şükrü'lü, Şeref'li Beşiktaş kadrosunda yer alarak yaşamında yepyeni bir sayfa açtı, şampiyonluk yaşadı. Tıp öğrenimini üçüncü sınıfta bıraktı, elektrik idaresinde memurluk yapmaya başladı. 1948'de biraz da gönülsüz biçimde Seyfi Havaeri'nin "Damga" filminde Turhan Ün adıyla rol alarak, Türkiye'de profesyonel futbolcu olarak top koşturduğu yeşil sahalardan beyazperdeye geçen ilk isim oldu. Fakat sinemayı sevdi ve kalıcı oldu.

2012'de Horizon Yayınları'na basılan geniş hacimli anı kitabı "Futbolcudan Yönetmen"de, gerek futbol gerekse sinemaya dair bildiği, yaşadığı her şeyi açık sözlülükle anlatmıştı Ün. Futbolun bu denli içinde olan bir yönetmen, tutkusunu filmlerinde de yansıtmaktan geri duramazdı kuşkusuz. Özellikle yönettiği iki filmde çok belirgindir bu...

1986 yapımı Kemal Sunal'lı Memduh Ün filmi "Garip", pek çok özelliğinin yanı sıra Kara Kartal sevdasının da sinemaya yansıdığı önemli örneklerden biridir.

Kemal Sunal'ı geçinmek için ne iş olsa yapan futbol meraklısı, Beşiktaş'a âşık, karakartallı kasketini başından eksik etmeyen bir genç olarak görürüz



"Garip"te. Ekmeğini taştan çıkartan delikanlı, Galatasaraylı bir arkadaşına ait olmasına karşın siyah-beyaz renklere boyadığı sandalın içinde, kundakta bir bebek bulur. Defalarca denemesine karşın

bebeği kimseye bırakamayınca, yanına alır, sevgiyle büyütür. Kemal Sunal, bebeğin altını değiştirirken, "Sen Galatasaraylısın galiba, onlar da hemen su koyverirler", ya da bebek ağlayınca, "Tamam sen kesin Galatasaraylısın, onlar çok ağlar" demektedir. Büyüyünce cin gibi bir kız olur bu ufaklık. Galatasaray taraftarıdır! Baba-kız sık sık birlikte maça giderler... Ün, net biçimde Beşiktaş sempatisini bir film olan "Garip"te gerçek futbol maçlarından bolca görüntü kullanmıştır.

Memduh Ün'ün 1980'de çektiği, gene Kemal Sunal'lı "Devlet Kuşu"nda da bolca futbol muhabbeti vardır. Bakkal çırağı olan Mustafa (Kemal Sunal), hayta ve serseri ruhludur ama son derece dürüsttür. Babasının itirazlarına rağmen, top meraklısı erkek kardeşini futbol oynaması için teşvik eder. Mahalle maçlarından görüntüler arasında, Kemal Sunal'ı da başarıyla top sektirirken görürüz. Çocuklara, "Ayağına dümen tak oğlum, ben size böyle mi öğrettim futbolu" diye seslenir Sunal. Çocukların top oynadığı sahaya inşaat yapılmak istenmesi ise işleri çığırından çıkartacaktır.

Memduh Ün, siyah-beyaz dünyada huzur içinde yatsın...

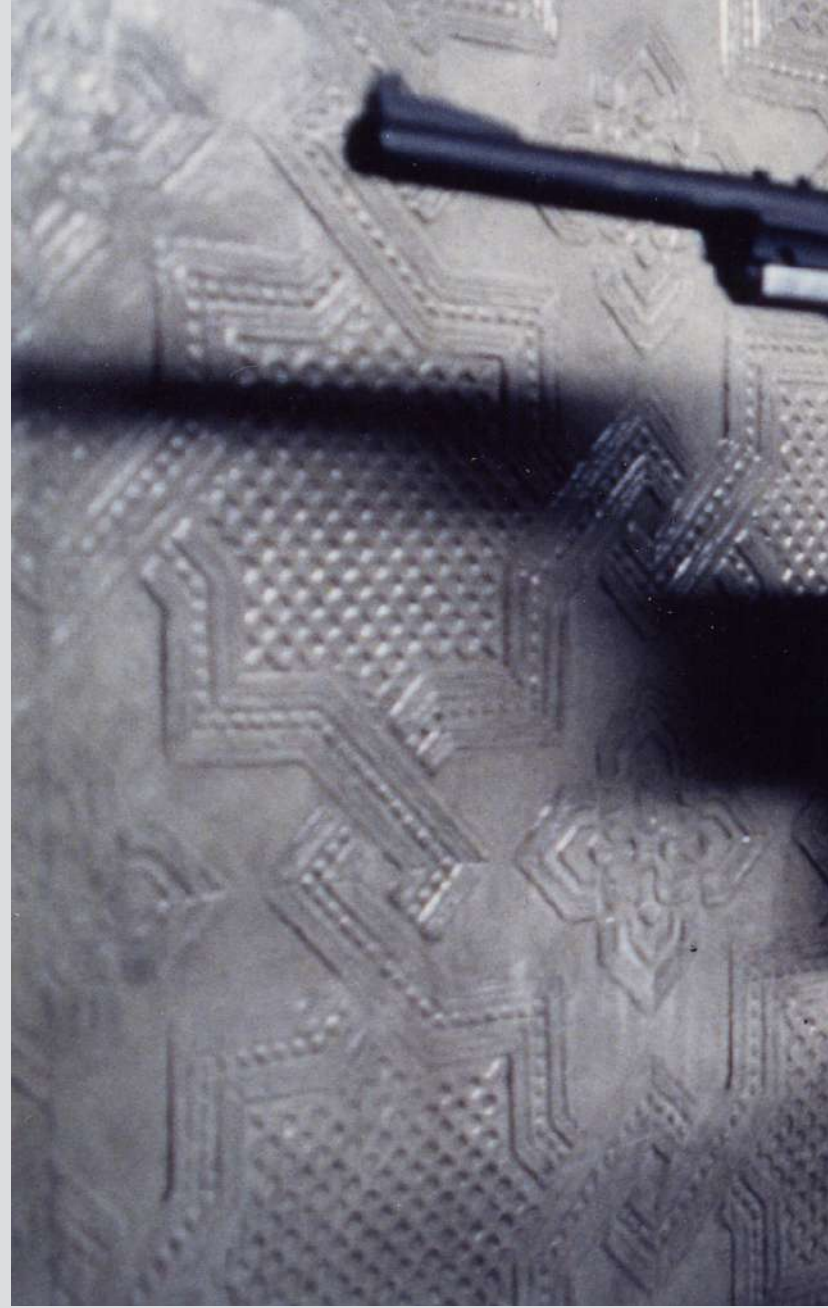
İki hafta sonra görüşmek üzere. Sinema salonunu en son siz terk edin!

SEVGİNİN GÜCÜ

Her ne kadar **“Sevginin Gücü”** adıyla Türkiye’de vizyona çıkarılsa da, **Luc Besson’un** bugünkü filmlerine bakınca artık çok uzaklarda kalan filmi **“Leon”**, ‘masum olan’ı korumanın profesyonel bir ‘kiralık katil’e kaldığı yozlaşmış bir kamu düzeninde geçen çok farklı duyguları bir arada ustaca verebilen; heyecanlı, duygusal ve komik bir filmidir. **Jean Reno, Natalie Portman ve Gary Oldman’ın performanslarını** karşılıklı çarpıştırdıkları sihirli bir suç filmidir aynı zamanda.

EN BAŞTA “NIKITA” GİBİ GÖRÜNSE DE “LEON” ŞÜPHESİZ 90’LARDA ALTIN ÇAĞINI YAŞARKEN KENDİSİNDEN FRANSTZ SINEMASININ SPIELBERG’İ OLARAK BAHSEDİLEN, ŞİMDİLERDE İSE DAHA ÇOK BASİT SENARYOLARINA PRODÜKTÖRLÜK YAPAN YA DA ESKİSİ GİBİ GÜÇLÜ FİLMLER YAPAMAYAN LUC BESSON’UN FİLMOGRAFİSİNDEKİ EN karanlık filmidir. Ancak bu karanlık filmin tanımladığı karamsar dünya, bize oldukça parlak görüntüler eşliğinde bazen kalplerimizi ısıtan bir duygusallıkla, bazen sert çatışmalarla bazen de komik durumlarla sunulmaktadır. Öyle ki filmde karanlıkta geçen sahne yok gibidir. Tüm aksiyon, vahşi cinayetler ve bütün anahtar sahneler gündüz saatlerinde, pırıl pırıl günlerde yaşanmaktadır. Ama hikaye karanlıktır. Dört yaşında bir erkek çocuğun da dahil olduğu bir aile yoz polislerce katledilir. Ailenin 12 yaşındaki kızı aynı apartmandaki kiralık katil komşuya sığınır. Onun işlerine (!) yardımcı olur, hatta birbirlerine de aşk derecesinde bağlanırlar. Ama kirli polisler kızın ve onun koruyucu meleği olan Leon’un peşine düşerler...

Böyle bakınca aslında filmde Mathilda adlı 12 yaşındaki küçük kızın dışında kimsenin masum olmadığını ve filmdeki tüm karakterlerin başına kötü olayların geldiğini görmek mümkündür. Bütün film, programlanmış bir robot gibi çalışan bir kiralık katilin, masumiyetin ve iyiliğin koruyucusuna dönüşmesini anlatmaktadır. Üstelik bunu o kadar



doğru adımlar ve etkili sahnelerle anlatır ki yönetmen Besson, filmin çok sevilmesinin en büyük nedeni de zaten bu kadar kolay anlaşılır olmasında yatar.

Tüm filmi bize fazlasıyla açık bir netlikte ve sıcak renklerle hatta çoğunlukla gün ışığında sunacaktır Besson. Ana karakterinin tanıtımını da hem hayli stilize hem de basit numaralarla yapar. Leon’un süt içmesi için ne kadar temiz olduğunu, Gene Kelly müzikali izlemesi, ütü yaparkenki tavırları onun Mathilda’dan da çocuk bir ruhunun olduğunu çat diye verir. Mathilda ise yaşından büyük bir duygu dünyasına sahiptir ama filmin 24 dakika daha uzun Avrupa versiyonunda bu olgun duruşunun, intikam için de olsa içindeki şiddete olan meyilin, genç kız cinselliğine fazla değil sadece bir adım uzakta olduğunu altı biraz daha belirgin çizilir.

Filmin yoz polislerinin başı, filmin de baş kötü adamı Stansfield da Beethoven’ın agresif müziğinden feyz alan, kendine has bir espri anlayışına sahip, her an patlamaya hazır bir saatli bombadır. Stansfield daha ilk görüldüğü andan itibaren bir sosyopat olduğunu fazlasıyla kanıtlar. Film boyunca bej takım elbiseler giymesinin sebebi ise onun kirli bir polis olmasıdır. Tabi ki ‘kirli beyaz’ renk onun rengidir...

Bazı yazarlar Mathilda’yı Besson’un diğer tetikçi filmi ‘La Femme



Nikita'nın kadın kahramanının çocukluğu olarak görülebileceğini söylerler. Ancak Mathilda, Nikita'dan daha şanslıdır. Çünkü Mathilda kendisine koruyuculuk yapacak biriyle Nikita'dan daha önce karşılaşabilmiştir. Üstelik Leon Nikita'nın Bob'ından daha güvenilir ve temiz bir kişidir. Ama Besson'un röportajlarında da belirttiği gibi filmin "Nikita"yla uzak da olsa bir bağı vardır. "Nikita"da yine Jean Reno'nun canlandığı 'temizleyici Victor' adlı tetikçi karakteri Leon'a da ilham vermiştir.

Besson filmini içerdiği tüm karamsarlığa rağmen umutla bitirir. Leon Mathilda'ya bir gelecek hediye etmiştir. Yaşından olgun bir kız çocuğuyla yaşından küçük bir adamın aşkını hiç de rahatsız olmadan izlemişizdir hem... Bu yönüyle üstünde yürüdüğü ince ipten başarıyla karşı tarafa geçebilmiş bir filmidir "Leon". Filmin 136 dakikalık versiyonunda Mathilda'nın Leon'dan ilk erkeği olmasını istediği bir sahne vardır. Leon bu teklifi reddederken ona ilk kez geçmişinden bahseder. İtalya'da 19 yaşındayken sevdiği kızla görüşmesine engel olan kızın babasının sonunda kendi kızını öldürdüğünü anlatır. Leon katil babayı kendi elleriyle öldürüp ABD'ye kaçmıştır. Bu sahneyle birlikte Mathilda'nın Leon ile aynı yatakta uyuduğu sahne ve Leon'a kimi işlerinde eşlik edışı ABD versiyonunda ve ülkemizde gösterilen

kopyada bulunmaz.

Besson'un iki versiyon olarak kurguladığı filmini New York'ta ve Amerikan desteğiyle çekmesinin nedeni büyük olasılıkla yönetmenin 1990 yapımı filmi "La Femme Nikita"nın içi boşaltılmış Amerikan versiyonundaki gibi (Point of No Return, 1993) bir durumla karşılaşmama isteği. ABD'de ve İngilizce çektiği zaman bir 'yeniden çevrim' talebiyle karşılaşmayacaktır böylece.

"Leon"un gücü kuşkusuz sadece "Le Samourai"den miras kalan 'sessiz fransız tetikçi' romantizmi ile de açıklanamaz. Eric Serra'nın sahneleri hayli yükselten ve besleyen müzikleri, usta görüntü yönetmeni Thierry Arbogast'ın temiz işçiliği ve oyuncularının duygulu performanslarını da saymak zorundayız. Gary Oldman filmin kötü adamı Stansfield'i küçük buluşlarla ve karizmasıyla besleyerek sinema tarihinin en akılda kalıcı kötü polislerinden birini hafızalarımıza kazır. Natalie Portman filmin dünya sinemasına en büyük armağanı olur. Daha beyazperdedeki ilk rolüyle yüksek bir çıkış sağlayan Portman, sonrasında kariyerini giderek daha da parlatacak ve daha ilk filmiyle elde ettiği sevgiyi sonraki her filmde koruyabilecekti. Jean Reno ise sonrasında bir dolu filmde rol almasına rağmen hiçbir rolünde bu filmdeki kadar sevilip bağirlara basılamayacaktır...

BOZCAADA'DAN DÜNYAYA: DURUM PEK PARLAK DEĞİL!

Bozcaada Uluslararası Ekolojik Belgesel Festivali (BİFED), 22-25 Ekim tarihleri arasında düzenlendi. Festivaldeki belgesellerin büyük çoğunluğu bize ortak bir mesaj veriyordu: Kapitalist yağma dünyayı hızla yok ediyor.

BOZCAADA İKİ YILDIR ÇOK ÖZEL BİR FESTİVALE EV SAHİPLİĞİ YAPIYOR. İLK OLARAK GEÇEN YIL DÜZENLENEN BOZCAADA ULUSLARARASI EKOLOJİK BELGESEL FESTİVALİ (BİFED), BU YIL DA 22-25 EKİM tarihleri arasında dünyanın dört bir yanından filmleri bir araya getirdi.

Festivali 'özel' kılan birçok etken var hiç kuşku yok ki. Öncelikle, insanoğlunun hem bireysel olarak hem de yarattığı kurumlar aracılığıyla dünyaya verdiği zararları anlatan filmlere dikkat çekmese önemli. Son yüz yılda, insan soyunun doğa üzerindeki tahribatının boyutlarının dünyayı tehdit eder boyutlara geldiğini hepimiz biliyoruz. Geride kalan 20-30 yılda ise bu tahribatın boyutları her geçen yıl katlanarak artıyor. Zincirlerinden boşalmışçasına dünyayı

yağmalamaya başlayan, gözünü kar hırsı bürümüş şirketlerin hem doğaya hem de insanlara verdikleri zararlar artık vaka-i adiyeden sayılıyor.

Bitmek bilmeyen kar hırsının yanına, doymayan tüketme hevesimiz eklendiğinde dünyaya yaptığımız şey aslında kendi mezarımızı kazmaktan başka anlam taşımıyor. Bütün bunları parça parça biliyor olmak, durumun vahametinin kavranması açısından ne kadar etkili bilinmez ama festivaldeki filmleri izlediğimizde dünyanın halinin çok da parlak olmadığını net bir biçimde görmek mümkün.

Şirketler tarafından ormanları yağmalandığı için yaşam alanları giderek daralan Endonezya yerlilerinden, herkesin

çalışmak için can attığı Samsung fabrikasında kimyasal ürünlere maruz kalıp kanser başta olmak üzere çeşitli hastalıklara yakalanan insanlara kadar uzanan bir yelpaze bu. Özge Akkoyunlu'nun "Dönüşüm"ünden Hong li-gyeong'un "Utanç İmparatorluğuna; Juliet Brown'un "Çevre Soykırımı-Cennetten Sesler"inden "Rian Suryalibrata'nın "Sumatera Ormanında Ölüm"üne, oradan İmre Azem'in "Lamekan: Metalaşan Kentin Çöküşü"ne kadar izlediğimiz filmlerin büyük bir kısmı kapitalist aç gözlülüğün dünyayı sürüklediği sonu göstermesi açısından çarpıcı hikayeler barındırıyordu.

Ana yarışmada ikinci olan film Fransa yapımı "Ben Halkım" (I Am The People)...

FESTİVALİN ANA YARIŞMASINDA FETHİ KAYAALP ADINA VERİLEN BÜYÜK ÖDÜLÜ KAZANAN BETTİNA PERUT VE İVÁN OSNOVİKOFF İMZALI "SÜRİRE", KIYIM VE İNSAN HAYATI ARASINDAKİ DENGİYİ USTACA KURAN

yapıtlardan bir tanesiydi. Bubölümde ikinci olan film, "Kadınların, çocukların, doğanın katline karşı çıkmak için hangi coğrafyada olursak olalım muhakkak bir fırsatımız vardır" diyen, Fransa'dan Anna Roussillon'ın filmi "Ben Halkım" (I Am The People) olurken, üçüncülük ödülü, direnişe övgü filmi Paolo Pissanelli imzalı "Günaydın Taranto"ya (Good Morning Taranto) gitti.

Festivalin bir diğer yarışma bölümü öğrenci filmlerinde ise ödül, açık ara herkesin beğenisini kazanan Benjamin Huget imzalı "Takımada"nın oldu. Film, Faroe Adaları'nda yüzyıllardır devam eden ticari olmayan balina avcılığı geleneğinin, yürütülen kampanyaların ardından sona





"Surrir", kıyım ve insan hayatı arasındaki dengeyi ustaca kuran yapıtlardan biriydi...

ermesi ve bu gelenekten vazgeçmek zorunda kalan ada insanlarının durumu üzerine etkileyici bir öykü anlatıyordu. GAIA Ödülleri adı verilen bu bölümde jüri Erciyes İletişim Fakültesi öğrencisi Murat Haksever'in "Çoban" filmine ise mansiyon vermeyi uygun buldu. Bu arada festivalde bu fakülteden birçok film oluşuna dikkat çekmeden geçmeyelim.

BU TARTIŞMA BİR SÜREDİR BELGESEL SINEMAYI YAKINDAN TAKİP EDENLER ARASINDA YAPILAGELİYOR AMA BIFED VESİLESİYLE BİR KEZ DAHA GÜNDEME GETİRMEKTE YARAR VAR. ÇÜNKÜ

Bozcaada'daki üç günlük festival boyunca hem sinemacılar hem de jüri üyeleriyle yaptığımız sohbetlerin en önemli gündem maddelerinden birisi de yerli ve yabancı belgeseller arasındaki siklet farkıydı.

Hiç kuşku yok ki bunda, Türkiyeli belgeselcilerin büyük olanaksızlıklar içinde gerçekleştirdikleri yaratım süreçlerinin de etkisi var. Yerli ve yabancı belgesellerin teknik özelliklerine bakmak bile bunun

anlamak için yeterli. Hatta filmler bittikten sonra akan jenerikteki çalışan sayıları bile aradaki farkı ortaya koyuyor. Bir yabancı belgesel biterken perdede ortalama 30-40 isim akarken, yerli belgesellerde bu rakam 10'u geçmiyor çoğu zaman. Bunlar bütçe işleri ve bu ülkede biliyoruz ki, belgesele para yok! Ama öte yandan Türkiye'deki belgesel sinema algısının da bir açmaz içinde olduğunun altını çizmek gerekiyor. Estetik bir dönüşüme ya da estetik bir ilhama ihtiyacı var sanki bu alanın. İmre Azem yeni bir kapı açmış gibi görünüyor ama rüşünü ispatlamış genç yönetmenlerin bu alana yönelmesinin bu estetik eşğin aşılmasında önemli katkıları olacağı aşikâr. Böylece, genç belgeselciler için yeni bakış açılarının da kapıları açılabilir.

Son olarak Bozcaada Uluslararası Ekolojik Belgesel Festivali'nin iki yılda yarattığı birikimin önemli olanaklar barındığına dikkat çekelim. Festival, mütevazı olanaklar ve bütçelerle iki yıl içinde dünyanın dört bir yanında önemli

belgeselleri bir araya getirmeyi başardı. Bu belgesellerin yönetmenlerinin bir kısmını da seyirciyle buluşturuyor. İlerleyen yıllarda festivalin bir ekoloji buluşmasına doğru evrildiğini, dünyadaki ekolojik sorunların konuşulduğu, çözümler üretildiği bir merkez haline geldiğini görmek sürpriz olmayacaktır.

Bu durum, Bozcaada'nın güzel bir turizm merkezi olmanın yanında aynı zamanda bir kültür adası haline gelmesine de olanaklar sunabilir. Giderek büyüyen bir festival, turizm sezonunun sonunda adanın bambaşka bir gündemle yeniden çekim merkezi haline gelmesini de sağlayabilir. Açılış ve kapanış konuşmalarında festivalin 'sansürlü' oluşuna vurgu yapan, çevre, barış ve demokrasi temalarını öne çıkartan Bozcaada Belediye Başkanı ve Festival Başkanı Dr. Hakan Can Yılmaz'ı da not edelim bir kenara. Ethem Özgüven ve Petra Holzer Özgüven'in liderliğindeki mütevazı ama çalışkan ekibin de emeklerine sağlık diyelim.



JODOROWSKY'S DUNE

Frank Pavich'in 2013 yapımı belgeseli **“Jodorowsky's Dune”**, yapılamamış bir filmin hayata getirilme çabasının öyküsünü anlatıyor. Belgesel, Jodorowsky'nin **“Dune”**unun asla izleyemeyeceğimiz **en iyi film** olduğu konusunda da oldukça ikna edici.

NICOLAS WINDING REFN ANLATIYOR: “EŞİMLE BİRLİKTE, PARİS’TE JODOROWSKY’NİN EVİNDE AKŞAM YEMEĞİ YİYORDUK. GECENİN GEÇ SAATLERİNDE ‘DUNE’U GÖRMEK İSTER MİSİN?’ DİYE SORDU. BEN DE ‘YAPMIŞ OLDUĞUNU BİLMİYORDUM’ DEDİM. YAPTIĞINI SÖYLEDİ. VE GÖRÜNÜŞE GÖRE TÜM EVRENDE SADECE İKİ KOPYASI KALMIŞ olan meşhur ‘Dune’ kitabını çıkardı. Karşılıklı oturup uzun süre kitabı inceledik. Fikirlerinden ve düşüncelerinden bahsetti. Filmi yapmak için oluşturduğu takımı duyduğumda... (Şaşkınlık içerisinde sessiz kalır) Gece 2’de Jodorowsky’nin evinde oturup kitabı ve içindeki görselleri incelerken Jodorowsky bana her bir planda neler olduğunu anlatıyordu. Yani bir şekilde Jodorowsky’nin ‘Dune’unu görmüş tek insanım. Filmi gören tek izleyiciyim. Ve size şunu söylemeliyim: Film muhteşemdi.”

Üzerinden geçen otuz yıla rağmen Alejandro Jodorowsky, yapamadığı filmi (doğrusu kendisine yaptırılmayan filmi) “Dune”dan bahsederken büyük bir heyecanın pençesinde. Sanki projeye dört kolla sarıldığı o ilk gündeki genç yaşında, kendisini yeni dinleyen yapımcısına anlatıyormuş gibi anlatıyor kendisini kadrja almış kameraya zihnindekileri. Çekemediği filmi bütün ayrıntılarıyla hatırlıyor. Herhangi bir film değil de bir başyapıt yapmak istediğini açık açık itiraf ediyor. İzin verilseydi çekeceği başyapıtın bir sinema peygamberi haline geleceğini, genç neslin koşu koşu bu filmin arından gideceğini, “Dune”un sinemanın o kutsal filmlerinden biri olarak anılacağını haykırıyor.

2013 yılında yaptığı “Gerçeğin Dansı”na (La Danza De La Realidad) değin süren, sinemaya 23 senelik bir ara vermiş bir yönetmen Alejandro Jodorowsky. İlk filmi “Fando Ve Lis” (Fando Y Lis) ile Güney Amerika’yı salladıktan sonra dünya çapında tanınacağı “El Topo”yu çekiyor ve Avrupa’ya adım atıyor. Bir sonraki filmi “The Holy Mountain” sinema tarihinin en ayrıksı başyapıtlarından biri olarak kabul görüyor. Kendi deyimiyle LSD etkisi yaratmanın peşine düşen bu filmin ardından Jodorowsky, kendisine ne istiyorsan onu yap diyen yapımcısının da verdiği cesaretle Frank Herbert’in bilimkurgu yazınının en önemli birkaç metninden biri sayılan “Dune”unu sinemaya uyarlamaya karar veriyor. Böylece sinema tarihinin tamamlanamamış en heyecan verici serüvenlerinden biri başlıyor.

Jodorowsky’nin ‘bir evren gibi her dakika genişleyen’ zihninin içerisinde en çok gezme fırsatı bulmuş insanlardan biri olan yapımcısı Michel Seydoux (kendisi aynı zamanda Léa Seydoux’un da babası olur) şöyle özetliyor her şeyi: “Bunu yapmak için bir tutam deliliğe

ihtiyacınız var. Delilik olmadan başyapıt olmaz. Pink Floyd, Dali ya da Orson Welles veya diğerleri de olmaz... Belki ‘Dune’da çok fazla delilik vardı. Ama içinde delilik olmayan bir film bütün dünyayı fethedemeyecektir.” Tuhafı, Jodorowsky de kendine dışarıdan bakabiliyor. Kalkıştığı işin bir tür delilik olduğunu, eğer iyi bir film yapmak istiyorsa bu türden bir deliliğe, hatta mümkünse daha da fazlasına sahip olması gerektiğini biliyor. Her şeyden önce hayal etmesi gerektiğinin farkında. Bu aşamada şanslı ki Seydoux da kendisini hiç çekinmeden destekliyor. Jodorowsky, Kubrick’in görsel efektçisiyle mi görüşmek istedi? Hemen ayarlanıyor. Zayıf noktası olan gastronomik zevklerinden hareketle Orson Welles mi ikna edilmeli? Seydoux elinden geleni ardına koymuyor. Öyle bir noktaya geliyor ki sanki bütün imkansızlıklar aşılabılır gibi... Pink Floyd filmin müziklerini yapacak, Orson Welles filmde bir oyuncu olarak yer alacak, dakikasına yüz bin dolar verecekleri Salvador Dali bile filmde kritik bir rol üstlenecek. Sinema tarihinin hem teknik hem de metinsel anlamda en muhteşem proje dosyalarından birini hazırlayıp para bulmak için Los Angeles’in yolunu tutuyorlar.

Tam bu noktada Hollywood, “Dune”u asla çekilmemiş en heyecan verici proje haline dönüştürecek asık suratlılığı sergiliyor. 70’lerin ortası ve Jodorowsky-Seydoux ikilisinin stüdyolardan beklediği 15 milyon dolar çok büyük bir para. Dahası, Jodorowsky’nin senaryosu stüdyoların beklentilerini hiçbir yönden karşılamıyor, anti-konvansiyonel ve anlaşılmaz. Orson Welles, Salvador Dali, Mick Jagger, Pink Floyd, bunların hepsi ‘hoş şeyler’ tabii ama stüdyolar yönetmeni anlamak (kendi beklentilerine indirgemek) istiyorlar. Böylece sinema tarihinin bir araya gelmiş en tuhaf ekibi büyük bir hayal kırıklığıyla yüzleşmek zorunda kalıyor. Jodorowsky ve etrafına dizilmiş gencecik ve çok yetenekli sanatçıları hazırladıkları koskocaman bir tasarım kitabıyla kalakalıyorlar. Proje kısa süre içinde kendilerinden alınıyor ve kariyerinin en kötü filmini yapmak üzere olan David Lynch’e emanet ediliyor.

Frank Pavich, Jodorowsky’nin büyük ihtimalle bir başyapıtı dış etkenler sebebiyle yapamama öyküsünü, büyük ustayı ve sürecin diğer tanıklarını karşısına oturarak ve olaylar sanki dün yaşanmış gibi anlattırarak filme alıyor. “Jodorowsky’s Dune” aynı anda ilham verici, eğlendirici ve fena halde üzücü bir film. İzleyene o çekilememiş filmi izleme heyecanı yaşatamasa da janjanlı kırıntılar bahsediyor “Dune”dan ve Jodorowsky’nin tarifi ne mümkün akıl odasından.

BİR GECEDE OLDU!

Yazdığı tek bir senaryoyla, göz açıp kapayıncaya kadar, **barmenlikten** sinema sektörünün altın çocukluğuna terfi eden **Troy Duffy’yi** “Şehrin Azizleri”nin (The Boondock Saints, 1999) yönetmeni olarak hatırlarsınız. Bu filmin çekim sürecini, ayrıca Duffy’nin hızlı **yükseliş ve düşüş** hikâyesini de “Overnight” (2003) isimli belgeselde bulabilirsiniz.

TROY DUFFY 90’LI YILLARIN EN İLGİNÇ BAŞARI ÖYKÜLERİNDEN BİRİSİNİN KAHRAMANIYDI. ELBETTE BUNA BAŞARISIZLIK DA DENİLEBİLİR... KENDİSİNİN ADI İLK OLARAK 1997 YILINDA HABERLERE YANSIMIŞTI. BARMENLİKTEN HOLLYWOOD STÜDYOLARININ PEŞİNE DÜŞTÜĞÜ SENARYO YAZARLIĞINA TERFİ EDEN HARİKA ÇOCUK olarak lanse ediliyordu Duffy. Şöhreti kulaktan kulağa yayılan senaryosu o dönem Weinstein Kardeşlerin yönettiği Miramax tarafından satın alındı. Duffy, sinema sektöründe hiçbir geçmişi olmayan birisine kolay kolay tanınmayacak hakların olduğu bir sözleşmeyle Miramax’ın altın çocuğu olmuştu. Bu derece heyecan yaratan projenin adıyla “The Boondock Saints” idi. Ülkemizde “Şehrin Azizleri” adıyla gösterime giren filme geçmeden önce, Duffy’nin öyküsünden biraz daha bahsedelim. Miramax, Duffy’ye senaryosu için 300 bin dolar ödemekle kalmamış, filmi yönetmesine de ikna olmuş ve prodüksiyon için 15 milyon dolar ayırmıştı. Buna ek olarak, oyuncu seçiminde ve

filmin son kurgusunda da söz sahibiydi Duffy. Ayrıca filmin müziklerini de Duffy’nin kardeşi Taylor ile kurduğu The Brood isimli grup yapacaktı. Bunlara ek olarak, Miramax o dönemde Duffy’nin çalıştığı barı da satın almış ve yönetmen adayına da ortaklık vermişti. Gerçekten de bu çoğu yönetmenin ancak rüyasında görebileceği ölçüde özgürlük içeren bir anlaşmaydı ve çeşitli sorunları da beraberinde getirdi.

Bu noktada ufak bir parantez açarak bir belgeselden bahsetmemiz gerekiyor. Zira Duffy’nin yükseliş ve düşüşüyle ilgili detayları büyük ölçüde bu film sayesinde biliyoruz. 2003 yapımı bu belgeselin adı “Overnight”, yönetmenleri ise Tony Montana ve Mark Brian Smith. Montana ve Smith, o dönemde Duffy’nin yakın arkadaşları. Aynı zamanda Duffy’nin grubu The Brood’un menajerliğini de yürütüyorlar. Başarı hikâyesinin kayda dökülmesini isteyen Duffy, bu iki arkadaşından olan biteni filme almalarını istiyor. İşte bu yüzden “Overnight”ta evlerde düzenlenen partilerden ofis içi toplantılara, özel telefon konuşmalarından aile içi sohbetlere kadar pek çok mahrem an bulunuyor.

“Overnight”ta gördüğümüz üzere, projeyi geliştirmesi için Miramax’tan 700 bin dolar avans alan Duffy, bir anda kendisini Hollywood yıldızlarının arasında buluyor. Ortağı olduğu bara gidip gelen isimlerle arkadaşlık kurmaya çalışıyor, başarı giderek aklını başından alıyor. Bir sürü Hollywood yıldızına etmedik küfür bırakmıyor, hiçbir şeyden kolay kolay tatmin olmuyor. Bir yandan egosu giderek büyüyor ve kendini gerektiğinden fazla ciddiye alıyor, diğer yandansa film çekmekle ilgili hiçbir deneyimi olmadığı için gitgide kendini daha çok yalnız hissediyor. Ve en sonunda Harvey Weinstein, Duffy’nin telefonlarına çıkmamaya, projeye ilgilenmemeye başlıyor. Bunları takip eden süreçteyse Miramax projeyi bırakıyor. Duffy’nin proje geliştirmek için aldığı avansı geri ödemesi gerekiyor ve böylece düşüş başlıyor. Neredeyse çıkışın hızına benzer şiddette bir düşüş hem de...

“Overnight”ta da dile getirilen kimi komplo teorilerine göre, Harvey Weinstein başka bir şirketin Duffy’nin projesine yeşil ışık yakmasının önüne geçiyor. Proje kime sunulsa ret cevabı





geliyor. En nihayetinde, bağımsız bir şirket bünyesinde, Miramax ile yapılan ilk anlaşmada öngörülen bütçenin yarısından da az bir parayla “Şehrin Azizleri” çekiliyor ama bu sefer de dağıtımcları filmi gösterime sokmak istemiyorlar. Diğer yandan Duffy elindeki her türlü imkânı bu filmi yapmaya yönlendirdiği için, müzik grubu içerisinde huzursuzluklar başlıyor. En nihayetinde Duffy’nin yolları grup elemanları ve grubun menajerliğini yapan Montana ve Smith ile ayrılıyor.

Duffy tam da bu nedenlerle “Overnight”ın taraflı bir belgesel olduğunu, Montana ve Smith’in özellikle kendisini kötü göstermeye çalıştıklarını iddia etmekte. Belki süreçle ilgili bazı önemli unsurların dışarıda tutulduğu konusunda haklıdır ama filmde gördüğümüz kadarının ibretlik bir boyutu olduğunu reddetmek mümkün değil. Yakın dönem sinema gündemindeki en ilginç ve beklenmedik olaylardan birisinin arka planını göstermesi bir yana, “Overnight”ın belki de en önemli meziyeti, parlak bir senaryo yazıp kolayca başarıya ulaşacağını sanan hevesli gençlere ders niteliğinde izletilecek bir film olması.

Peki, “Şehrin Azizleri”nin akıbeti ne oldu diye soracak olursanız... Film tamamlandıktan sonra uzun bir süre dağıtımçı

bulamıyor ve en nihayetinde çok az kopya ile sınırlı bir gösterim şansı elde ediyor. Connor ve Murphy adındaki İrlanda asıllı ikiz erkek kardeşlerin Boston’da mafyaya bireysel bir savaş açmalarını konu alan film, Amerikalı eleştirmenlerden de pek ilgi görmüyor o dönemde. Ancak ne zamanki ABD’de ev videosu piyasaya çıkıyor, birdenbire kendi hayran kitlesini yaratan bir kült filme dönüşüyor “Şehrin Azizleri”.

Ülkemizde de ünü kulaktan kulağa yayılmaya başladığı bu dönemde gösterime girmiş ve beğenilmişti “Şehrin Azizleri”. O yıllarda pek popüler olan mizahi suç filmlerinin fena sayılmayacak bir örneği olan “Şehrin Azizleri”nin geç gelen başarısı ne yazık ki Duffy’ye yine bir yarar sağlamadı. Çünkü zamanında yaptığı anlaşmada, filmin kazancından alacağı paya DVD ve dış ülke satışları eklenmemişti... Duffy 2009’da, yani ilk filminden tam 10 yıl sonra, “Şehrin Azizleri”nin zaman içerisinde kazandığı kült statüsünün hatırına, bir devam filmi çekme şansını elde etti. Fakat bu filmle de şeytanın bacağına kıramadı. Aradan geçen 6 yılda üçüncü bir “Şehrin Azizleri” filminin senaryosunu yazdığı ve bu projeyi hayata geçirmeye çalıştığı söyleniyor.



SAN ANDREAS FAYI



ORJİNAL ADI San Andreas

YÖNETMEN Brad Peyton

OYUNCULAR Dwayne Johnson,

Carla Gugino, Alexandra Daddario,

Ioan Gruffudd, Paul Giamatti,

YAPIM/SÜRE 2015 ABD – Avustralya –

Kanada, 109 dk.

GÖRÜNTÜ/SES 2.35:1, 5.1 DD İng. ve Tr.

ŞİRKET Yeni Film (Warner)

**FELAKET FİLMİ
KLİŞESİ NO 1:
AİLEYSİN HAYATTA
KALIRSIN, AİLE
DEĞİLSEN ÖL ZATEN!**

DÜNYANIN EN UZUN FAY HATLARINDAN BİRİ OLAN SAN ANDREAS FAYI CALIFORNIA’NIN GÜNEYİNDEN İTİBAREN SAN FRANCISCO’YA uzanan derin bir kırık. Karakter olarak Kuzey Anadolu fayıyla benzer özellikler göstermekte. Yapılan araştırmalara göre iki hattın da, yaşları, uzunlukları ve kıvrımlarının hareket yönleri birbirine çok benziyor. Bu fay hattında yıllardır oluşan gerilimin bir gün büyük şiddette bir depremle boşalacağı ihtimali mevcut. Ne kadar tanıdık değil mi? Karşımıza çıkan bu filmse bu olasılığın Hollywood ölçülerine göre hayli abartılmış hali.

“San Andreas Fayı” da fazlasıyla endişelendiriyor doğrusu. En son “2012” filminde de gördüğümüze benzer yıkım görüntüleri film boyunca heyecanlı anlar yaşamamıza sebep oluyor. Gündüz saatlerinde ve yüksek binalarda depreme yakalanan insanlar çaresizce oraya buraya koşturuyorlar film boyunca. Ama içlerinde bir aile var ki, herbiri başka bir yerde olmasına rağmen mesleği zaten kurtarma olan ‘baba’ tarafından tek tek kurtarılmayı bekliyorlar...

Ray her eve lazım bir babadır. Çok güçlü, akıllı,

soğukkanlı bir kurtarıcı. Ayrı yaşadığı karısı da başka bir adamla birlikte yaşamaya hazırlanmaktadır. Yani tipik bir felaket filmi kahramanı olan Ray hâlâ sevdiği karısından boşanmak üzeredir. Güzel kızları Blake de depreme San Francisco’da ünlü bir müteahhit olan üvey babası David’in yanında yakalanır. Neyse ki çok iyi insanlar olan Ben ve Ollie adlı iki kardeşle yolları kesişir. Kesişme de zaten baba öyle süper bir insandır ki, etrafta ölen binlerce insana ve kargaşaya rağmen kızını mutlaka bulacaktır!

Aileysen hayatta kalırsın, aile değilsen öl zaten! Yeter ki ‘kutsal aile’ yeniden Amerikan bayrağı altında bir araya gelebilsin! “San Andreas Fayı” bu klişeyi o kadar basit bir olay örgüsüyle anlatıyor ki, bu sürprizsiz hali sinir bozuyor. Gözlerimiz ‘son anda kurtulan köpek’i de arıyor!



Başarılı efektlerle kotarılmış yıkım sahneleri...



Ultra aile sevicilik...



AŞK TARİFİ



ORJİNAL ADI The Hundred-Foot Journey

YÖNETMEN Lasse Hallström

UYUNCULAR Helen Mirren,

Om Puri, Manish Dayal, Charlotte Le Bon,

Amit Shah, Farzana Dua Elahe

YAPIM/SÜRE 2015 ABD – Hindistan –

İngiltere, 117 dk.

GÖRÜNTÜ/SES 2.35:1, 5.1 DD İng., 2.0 DD Tr.

ŞİRKET As Sanat (Pinema)

**HALLSTRÖM
TEK YEMekten
İKİ AŞK HİKAYESİ
ÇIKARMAYI
BAŞARIYOR..**

SON DÖNEMDE AŞÇILARIN HİKAYELERİ BEYAZPERDEDE NEREDEYSE AÇIK BÜFE BEREKETİ YAŞIYOR. O KADAR ÇOK ÖRNEK GELDİ Kİ, neredeyse romantik komedinin bir alttürüne dönüşecek kadar çoğaldılar. “Şef”ten (Chef) “Julie & Julia”ya, 2007 yapımı bir başka “Aşk Tarifi”nden (No Reservations) “Şeflerin Savaşı”na (Comme Un Chef) bu örnekler vasatı ancak bir tutam aşabilen filmler. Bir de bunlara Pixar başyapıtı “Ratatuy”u (Ratatouille) ve hatta Bradley Cooper’a Oscar adaylığı getirebileceği söylenen “Çok Pişmiş”i (Burnt) de eklerseniz bu filmlerin son dönemdeki sinemasal ortamımıza lezzet katmaktan öte bir işlevleri olduğu ortaya çıkar.

Helen Mirren’i vitrinine yerleştiren 2014 yapımı “Aşk Tarifi”, Richard C. Morais’in kitabından son dönemin en becerikli senaryo yazarlarından Steven Knight tarafından uyarlanmış ve özgeçmişinde “Çikolata” (Chocolat) gibi ‘kalp’ ve ‘mide’yi aynı potada eriten bir filmi barındıran usta yönetmen Lasse Hallström’in rejisinden çıkmış. Hallström burada daha önce de kimi filmlerinde rastladığımız ‘yeni

bir yere gelen yabancı’nın hikayesini anlatmaya soyunuyor.

Hintli Kadam ailesinin üyeleri Fransa taşrasına yerleşip bir restoran açmaya karar verdiklerinde karşılarında (ama gerçek anlamıyla ‘karşılarında’) Michelin yıldızlı restoranıyla gurur duyan küstah bir aşçı olan Bayan Mallory’yi (Mirren) bulurlar. Bayan Mallory bu gariban aileyi başta küçümser. Fakat yöre halkı bu bol baharatlı sofraya yoğun ilgi gösterince bu kez Kadam ailesinin mutfağını sabote etmeye başlar. Fakat her şeye rağmen dostluk galip gelecektir.

Mirren’in karizmasının yardımıyla Bayan Mallory’nin kötü kadından iyiye doğru adım adım evrilişini ustaca yansıtan Hallström tek yemekten iki aşk hikayesi çıkararak gerçek bir ‘şef’ olduğunu gösteriyor.



Helen Mirren bu mütevazı filmle, müzikal/komedi dalında en iyi kadın oyuncu Altın Küre adayı oldu.



Bu film 22 milyon dolara çekilmiş. Bu çapta bir film için biraz savurganlık olmuş!



HELLO

İngiliz şarkıcı **Adele**'in yeni albümünün çıkış şarkısı **“Hello”**’nun videosunda Kanadalı sinemacı **Xavier Dolan**’ın imzası var. **IMAX** kamerayla çekilen ilk müzik videosu olma özelliği de taşıyor bu **sepya** çalışma.

YÖNETMEN Xavier Dolan
YAPIM 2015 Kanada
SÜRE 6 dk.

ÖYLE AHIM ŞAHIM BİR VIDEO DEĞİL “HELLO”, AMA EN AZINDAN BIRKAÇ ÖZELLİĞİYLE SÖZÜNÜ ETMEK GEREK. ÖNCELİKLE, İNGİLİZ ŞARKICI Adele’in 20 Kasım’da çıkacak son albümü “25”’ten çıkan ilk single “Hello” ve videonun yönetmenliğini de Kanadalı adamımız Xavier Dolan üstlenmiş. Bunun da ötesinde, IMAX kamerayla çekilen ilk müzik videosu olma özelliğine sahip, ki onu bir kilometre taşı haline getiriyor bu özelliği.

Bir ayrılık ve ‘özür’ şarkısı “Hello”, video da bu durumu sade bir tonda aktarıyor. Adele’in ayrıldığı partneriniyse Amerikalı aktör-şarkıcı Tristan Wilds canlandırıyor. Geri dönüşlerle ayrılığın köklerine indiğimiz videoda, Adele’in bir orman evinde telefon başındaki halleri öne çıkıyor daha çok. Başta da söylediğimiz gibi, çok parlak bir video değil bu. Xavier Dolan da ‘orijinal’ olmadığını vurgulamış zaten. Sepya görüntüler de sıradanlığın ötesine taşımıyor bu çalışmayı.

Xavier Dolan’dan daha iyi bir şey beklemeli miydik, emin değiliz. Sinemacı, kötü bir iş çıkarmamış ama onun ‘tartıştıran’ tarzının epeyce uzağında bu çalışma. IMAX kameranın faydasını da ancak IMAX perdede izlediğimizde anlarız, ki şimdilik böyle bir şansımız da yok!

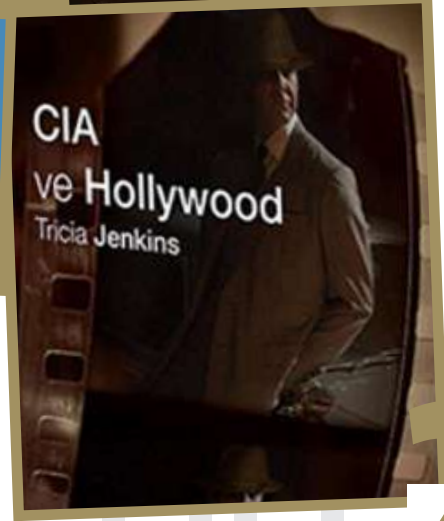
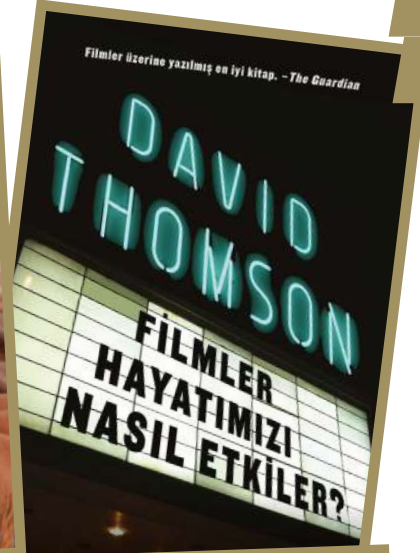
YouTube’da 24 saat içinde 27.7 milyon kez izlenen, bu yazı kaleme alındığında 130 milyon sınırına dayanan “Hello” videosu, saat başına 1.6 milyon izlenme sayısı ile “Star Wars Episode VII: The Force Awakens”ın fragmanının saat başına 1.2 milyonluk izlenme rekorunu da kırmış. Bunun sebebi ‘merak’ kuşkusuz, ‘mükemmel’ bir video olması değil. Adele, Xavier Dolan, IMAX ve yeni albümün ilk şarkısı “Hello” harmanının merak edilmesinden de doğal bir şey olamaz herhalde! Biz de tarihe bir not düşmek için bu sayfaya taşındık “Hello” videosunu, kötü bir niyetimiz yoktu!

ACISIYLA,

TATLISIYLA,

EKŞİSİYLE

Ekşi Sinema
www.eksisinema.com



1- Sinema ve hayatımız

Sinemayı eğlence aracına indirgeyen bakış açısına verilmiş en güzel cevaplardan biri, sinema yazarı David Thomson'ın "Filmler Hayatımızı Nasıl Etkiler?" kitabı. Alfa Yayınları'ndan çıkan kitap, filmlerin bizi büyüleyen ışığından o filmlerin perde arkasındaki stüdyo yöneticilerine, starlardan Hollywood'un parlak ve kirli dünyasına, Fransız Yeni Dalgası'ndan televizyona ve bilgisayar oyunlarına uzanan bir tarih derlemesi.

2- Operasyon: Hollywood

"Operasyon: Argo" (Argo), "Zero Dark Thirty" gibi filmlerle iyice ifşa olan Hollywood-CIA ilişkisinin kökenine vakıf olmak isterseniz, Tricia Jenkins'in "CIA Ve Hollywood" kitabını tavsiye ederiz. Matbuat Yayın Gurubu'ndan çıkan, Ertan Yılmaz'ın Türkçeye kazandırdığı kitap, 1990'lara yani Soğuk Savaş'ın bitimine kadar

CIA'ın Hollywood'la direkt ilişkisi kurmadığını anlatıyor. Ama sonrasında CIA'de Hollywood masası bile kuruluyor!

3- Gezici'nin rotasındaki sürpriz

Memlekette sinema adına yapılagelen en iyi şeylerden biri Gezici Festival... Şehir şehir dolaşıp insanlara film götürüyor. 20 yılı geride bıraktı. 21. yılın rotasını da belirledi. Ankara Sinema Derneği'nin düzenlediği festival, 27 Kasım'da Ankara'da başlayacak. Sonra en son 10 yıl önce gittiği Bursa'ya uğrayacak. Kapanışı da ilk defa gideceği Kastamonu'da yapacak.

4- "Ana Yurdu"nun yolu açık

Senem Tüzen'in yönettiği "Ana Yurdu"nun uluslararası alanda gördüğü ilginin ardı arkası kesilmiyor. Dünya prömiyerini

Venedik'te yapan film, 31. Varşova Film Festivali'nde FIPRESCI Ödülü'nü kazandı. Ayrıca Asya Filmleri Teşvik Ağı tarafından da En İyi Asya Filmi seçildi. "Ana Yurdu", kasımdaki Selanik Film Festivali'ne de katılacak.

5- "Yol" tekrar Fransa yolcusu

İlk Altın Palmiyeli filmimiz "Yol". Çekimi bile filmlere konu olacak türden. Film, 1981'de ödül aldıktan sonra Fransa'da vizyona girip 1 milyon 250 bin kişi tarafından izlenmişti. 33 yıl sonra "Yol" Fransa'da tekrar gösterilecek. Çünkü 26 Kasım'da Paris'te başlayacak "Türk Sinemasıyla Randevu" etkinliğinin Ustaya Saygı bölümünün konusu Yılmaz Güney.

ROCK FM 94.5

7. CADDE



SİNEMA VE SOUNDTRACK DÜNYASINA KEYİFLİ BİR YOLCULUK

BİLGEHAN ARAS'LA **7. CADDE** HER CUMA 20.00 / 22.00 ARASI
94.5 ROCK FM'DE

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>



“SİNEMA HİÇBİR ZAMAN BİR İNSANIN HAYATINI KURTARMADI,
HAYAT KURTARACAK BİR İLAÇ DEĞİL O. SADECE BİR ASİRİN.”

Luc Besson